

Szerkesztőség kiadóhivatala és nyomda: Bulev Regele Perdicand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Előfizetés a rotációs nyomás. Megjelenik vasárnap reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. — Egyes szám 3 Lej, Vasárnap 5 Lej. — (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 207. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Péntek, 1933. szeptember 15

Tessék fizetni!

Tizenötmillió lej nagy pénz. Szörnyűségesen nagy összeg ott, ahol az embereknek minden bannira szükségük van, mert itt az ősz a nyakunkon, nyílnak az iskolák, kell fa, kell tanszer, tandíj és kellene valamit a télre is befőzni, amíg nem késő, amíg van valami a piacon. Tizenötmillió lejnél jóval nagyobb összeg hever a jelen pillanatban az aradi pénzügyigazgatóság kasszájában és legalább ugyanannyi a Banca Nationala fiókjában és legalább trezóriai mélyén: volna pénzünk bőven mindegyre, ha a pénzügyi kormányzat teljesítene primitív köteleességét és rendesen fizetné az alkalmazottait, nyugdíjasait. Tizenöt millió mindössze az az összeg, ami Aradmegyében kifizetésre kellene kerülni, rendszeresen, minden hónap huszadik napjáig: ezzel szemben a helyzet az, hogy a hadsereg és a tantestület tagjait kivéve, mind a mai napig nem kapták meg az aradi és aradmegyei állami tisztviselők és alkalmazottak még az augusztusi jogos járandóságukat sem.

Az esőre szomjas, szikkadt talajnak vízre van szüksége, hogy élet teremjen benne. De mi a szikes pusztaságok minden eltikkadt szomjusága ahhoz a szükséghez képest, amivel a gazdasági életünk szomjuhozza az életet jelentő pénz körforgását...? Pénzre, pénzre van szüksége a hivatalnoknak, a kereskedőnek, az iparosnak, hogy meg tudjon élni és ugyanekkor zárt falak őrzik az egybezsúfolt közpénzek millióit, anélkül, hogy kitáruulnának a pénztárlakok és megérkezne idején a bucaresti kiutalások büvös „szeszám-szava.” Tizenöt millióról van szó mindössze egy-egy muld hónapban Aradmegye és a város gazdasági közéletében s ez az összeg egyre nehezebben, egyre késedelmebben kerül elő a pénzügyminisztérium zsebéből, holott egymilliárd nyolcszáz milliót keresett csak a minapában a pénzügyi kormányzat az elégedett külföldi kamatterhek és késedelmi kamatok révén. Mint megannyi Tantalusz, a hozzáférhetetlen terített asztal körül, úgy szenved és sorvad a közpénztárak körül a szerzetlenül fizető államkassza miatt ennek az országának mindegyik társadalmi rétege. Az a tizenötmillió lej, amelynek kifizetése már egy hónapja késik Aradmegyében, nemcsak a hivatalnokosztálynak jelent egyre növekvő anyagi nehézséget, de az állami fizetések hiányát érzi a kereskedelem, az ipar, a szabadfogalkozású és a tőkés társadalom is. A hivatalnoknak élnie kell, tehát adós marad a háziurnak, a mészárosnak, a péknek, a fűszeresnek és adósa marad a részletüzletre berendezett kereskedelemnek is. Hogyan jusson pénz ilyen körülmények között az ügyvédnek, az orvosnak, a vállalkozónak...? Valamennyien kényszerű Tantaluszai ök ennek a gazdaságpolitikának, amely ugyanakkor, amidőn fokozza a közterheket, nem teljesíti sem a külföldi, sem a belföldi fizetéseit.

Még ha a lelkiismeretlen és hanyag munka büne terhelné is köztisztviselői osztályunk hatalmas társadalmát, akkor is méltatlanul embertelen volna ez a bánásmód, amellyel őket az államkincstár kezeli. A fojtogató magánadósságok egyre szűkülőbb falai között az egyik oldalon, a másik oldalán pedig a korrupció elnyeléssel fenyegető szakadékai mentén vezet az a göröngyös ösvény, amelyen az ország pénztelenségben nyomorgó köztisztviselői osztálya halad. Nem, nem azért, mert nincs pénzünk: csak azért, mert nem fizetik őket. És ha mindenütt a világon azon török is fejüket a nemzetgazdászok, hogy miként pumpálhatnának minél több pénzt az ország gazdasági életébe — itt minálunk maga az államkincstár is a zsugori tőkést utánozza és a bekötött-zsúru harisnyaszárak helyett az adóhivatalokba zsúfolja az élet szükségletei elől a pénzt. Minek ez a titokzatos és értelmetlen töké-halmozás, amidőn közben romlásnak indul körülöttünk a magángazdaság...? Fizessen pontosan az államkassza, mellyel szemben rendesen teljesíti köteleességét az állam minden egyes polgára, mert a pénz csak addig érték, amíg a maga körforgásában a gazdasági életnek ad lendítő-erőt és végzetes teherrel válik a nemzetgazdaság számára, ha cél nélkül halmozódik fel. Tessék tehát fizetni!

Éles olasz támadás a leszerelési konferencia ellen

Mussolini sugalmazta a támadást -- Kudarc előtt áll a leszerelési konferencia -- Fordulat várható a világpolitikában -- Kormányválság Angliában.

A világpolitikai események homlokterében azok a megbeszélések állnak, amelyeket Anglia, Amerika és Franciaország képviselői folytatnak Párisban. Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatosan, mindegyre erősebbé válik az a vélemény, hogy a tárgyalások döntő jelentőséggel fognak kihatni a legközelebbi leszerelési konferencia határozataira. Minél közelebb jön ugyanis a leszerelési konferencia összeállításának dátuma, annál valószínűbbé válik a konferencia kudarca. Az Echo de Paris rendkívül pesszimista hangon kommentálja a titokzatos párisi tárgyalásokat és az ezeket követő újabb leszerelési ülésszak várható eredményeit. Az egyes államok között fennálló ellentétek, — írja a lap — szinte áthidalhatatlannak. Norman Davis a genfi tárgyalások fiaskóját esetén, minden valószínűség szerint, ki fogja jelenteni, hogy Amerika teljesen visszavonul az európai problémáktól.

A ma érkezett jelentések szerint, Norman Dawis londoni tárgyalásai komoly fordulatokat jósolnak a világpolitikában, amennyiben a benfentések szerint, az amerikai főmegbízott intervenció tárgyalásai kimélyítették Macdonald angol miniszterelnök és Simon angol külügyminiszter között már eddig is régóta lappangó ellentéteket. A helyzet ismeretéhez szükséges tudni azt, hogy Sir John Simon egyike a legnémetellenesebb politikusoknak és ezen a tématerületen már régóta szembekerült a mérsékelt Macdonalddal, akinek véleménye az, hogy először nyugalomban kell megvárni a német helyzet kibontakozását és csak azután foglalhat állást ebben a kérdésben az angol külpolitika.

Van azonkívül egy másik szempont is, mely mélyíti az ellentétet a két államférfi között. Simon, Norman Davissal folytatott tárgyalásai után, a francia illetékesekkel való tárgyalások felvételét sürgette. Ez a kezdeményezés Párisban természetesen visszhangra talált. Bizalmas uton meg is indult az eszmecsere Sir Simon és Paul Boncour között arról, hogy Franciaország, mint a nyugati hatalmak szószólója, milyen feltételekkel fog a leszerelési konferencián Németország-

gal szemben fellépni. Macdonald ezeket a tárgyalásokat már elejétől fogva helytelenítette. Az angol premier ugyanis attól fél, hogy Sir Simon magatartásával nagyon is felbiztatja Franciaországot, mely az angol leszerelési tervezetével kapcsolatban, túlságosan fel fokozott igényekkel lépne fel.

Római jelentések szerint, a Corriera dela Sera című lapban De Marinis, a leszerelési értekezlet olasz delegátusa, vezércikkben támadást intéz a leszerelési konferencia ellen. Szerinte Itáliát az a meggyőződés hatja át, hogy a Népszövetség képtelen a leszerelés problémájának megoldására, ellenben meggyőződése az, hogy a leszerelés kérdését a négyhatalmi egyezmény alapján kell megoldani. De Marinis kifejti, hogy előreláthatólag olyan irányban fejlődik a dolog, hogy az ügyek elintézését új vágyakra kell terelni, mert a Népszövetség nem oldhatja meg a problémát. A Corriera dela Sera vezércikk hatalmas feltűnést keltett Rómában, annál is inkább, miután illetékes körök véleménye szerint, a vezércikk alap gondolatát Mussolini sugallta. Hír szerint ebben az irányban Mussolininek még messzemenő tervei vannak.

A lej stabilitása mellett döntött a kormány a calimanesti-minisztertanácson

Ünnepélyesen fogadták a kormány tagjait. — Bel- és külföldi újságírók várták a minisztereket. — Titulescu előkészíti a sinai kisantant-konferenciát

Bucurestiből jelentik: A szovétai értekezletet követően városlan szélszind állott be a belpolitikában, amely minden valószínűség szerint legalább is október hó közepéig, a parlament hivatalos megnyitási napjáig fog tartani. Az ellenzéki körök optimista hangulata lényegesen lehiggadt és jelentőségük robbantó érdekességé: egyre jobban vesztik a forgalomba került Boila-féle röpiratok is, amelyeket Mantu presztízisének védelmében irtak. Mindazonáltal az egyes ellenzéki vezérek nagy apparátussal készülnek az őszi kampányra. Így Averescu marsall, a néppárt vezéré, aki Kissingenből való visszaterése óta ki sem mozdult ősei turnuseverini kastélyából, holnap Bucuresibe érkezik. Szűkebb környezete előtt bejelentette, hogy a néppárt az ősz folyamán nagyszabású politikai akcióra készül és népgyűléseket fognak tartani az ország különböző részeiben. Az

előkészületekkel kapcsolatosan a marsall különböző tárgyalásokba kezd a többi ellenzéki pártok vezetőivel is. Egyes körökben arról tudnak, hogy Averescu Maniuval kezdeményezett bizalmas tárgyalásoka.

Későbbi jelentés szerint reggel fél nyolc órakor futott be a calimanesti-i állomásra az a különvonat, amely a kormány tagjait hozza el az általános érdeklődéssel várt minisztertanácsra. Az állomáson, amelyet feldiszipáltak és fellobogóztak, a calimanesti-i nemzeti-paraszt-párti szervezet vezetősége fogadta ünnepélyesen az érkező minisztereket. Megállapítható, hogy az ország figyelme ma Calimanesti fűrdőhely felé irányult. *A külföldi lapok bucaresti-i tudósítói és rengeteg fővárosi újságíró érkezett Calimanestibe.*

A kormány tagjait Vaida Sándor miniszterelnök üdvözölte. A miniszterelnök látható-

lag jó hangulatban van és optimista. A minisztereket a firdőhelyen elszállásolták, azután a miniszterelnök Calinescu belügyi államtitkár fogadta kihallgatáson, aki fontos ügyekben reit jelentést.

A minisztertanács pontban délelőtti tizenegy órakor vette kezdetét Vaida miniszterelnök elnökletével. A minisztertanács déli egy óráig tartott. A megbeszéléseket délután három órakor folytatták. Vaida miniszterelnök környezetéből nyert értesülés szerint a minisztertanácsnak inkább a kormányzás sürgős és fontos kérdéseit tárgyalták meg, mint a napi politikai problémákat. Sajtóköri körben úgy tudják, hogy a minisztertanácsban a kormány elsősorban újból leszögezte, hogy *fenntartja a stabilizációt.*

Az Adeverul foglalkozik a minisztertanácsal és megállapítja, hogy

a pénzügyminiszter ismét leszögezte a lej stabilizációjának további folytonosságát.

A lap értesülése szerint a kormány mégis elhatározta a parlament őszi ülészakánának elhalasztását *november 15-re.* Szóba került a minisztertanácsban az utóbbi napok politikai eseményei is, a miniszterek azonban optimizmussal ítélték meg a helyzetet és elhatározták, hogy a kormány presztízsét megvédik. Bizonyosra veszik, hogy a párt végrehajtó bizottsága is bizalmáról biztosítja Vaidát, akiről örömmel állapították meg miniszterként, hogy egészségi állapota teljesen helyreállt. Hírek szerint

Maniu és társai Gyulafehérvárra népgyűlést akarnak összehívni,

amelyre nagy paraszttömegek felvonulását tervezik.

Titulescu külügyminiszter, aki hosszabb idő óta üdülés céljából Bad Gasteinban van, legközelebb visszautazik az országba. Titulescu előreláthatólag szeptember 16-án, szombaton hagyja el Ausztriát és utazik két-három napot Jugoszláviában. A külügyminiszter Vinkovcén, vagy Szabadkán találkozik Ueftics szerb külügyminiszterrel, akinek társaságában Belgrádba utazik, ahol megtárgyalja Uefticscel a nemzetközi politikai helyzetet. Tárgyalásai során főként a kisantant-konferencia sinaiai előkészítését beszélük meg. Valószínű, hogy Titulescu ilyenformán szeptember 20-án érkezik Romániába vissza.

Sinaiai jelentések szerint Radulescu Savel külügyi államtitkár ma délelőtti 11 órakor ünnepeles külsőségek között bemutatta az uralkodónak Valer Valeri, újonnan kinevezett pápai nunciust és Mansfield Osleyt, Amerika új követét, akik átnyújtották a királynak megbízólevelüket.

Hubermann súlyos kritikája a német fajelméletről

Visszautasította németországi szereplését

A világsajtóban élénken kommentálják azt a rendkívül érdekes levélváltást, amely Bronislav Hubermann, a világhírű hegedűművész és Wilhelm Furtwängler, a nagyszerű karmester, a berlini állami operaház első karnagya és a berlini filharmonikusok vezetője között történt.

Hubermann, aki — mint ismeretes — szenvedélyes híve és propagálója a páneurópai eszmének és mint politikai író is gyakran szerepel, nemrég levelet kapott Furtwänglertől. Ebben a levélben Furtwängler Rust német miniszter expozéjára hivatkozva felszólítja a hegedűművészt, hogy *ismét hangversenyessen Németországban és törje át azt a falat, amelyet a nemzeti-szociálistákkal kapcsolatban művészi téren emeltek.*

Bronislav Huberman elutasító válaszában a többi közt a következőket írta Furtwänglernek:

— A német kormány azon az állásponton van, hogy *ki kell választani a művészetben a legjobbakat.* És ugyanekkor a *táji kérdést a*

legszigorúbban érvényesítik. A tanintézetekben és az operaházakban még mindig nem vették vissza azokat az igazgatókat, akik zsidó származásúak vagy más politikai hitvallásúak és akiket ezért elbocsátottak. Itt egy esetben lehet komoly igazságról beszélni, ha visszaállítják az igazi művészet szabad versenyt!

— Van ennek a problémának azonban egy emberi oldala is. Lehet-e igazi művészetet, értékes produkciót kivánni attól a művésztől, akinek emberi érzését lábbal tiporják és akit hivatalosan párlának degradáltak? Ott, ahol a *„Német muzsikában“* oly előadók voltak, mint a *félszidő származású Wagner Richard,* a zenetörténeti szerepet játszó *Mendelssohn, Rubinstein, Levi, Joachim... És lehet-e így tisztá német zenéről beszélni?*

— Azt írja nekem, hogy valakinek meg kell kezdeni és át kell törni a falat. Igen, ha csak egy koncert-terem faláról lenne szó! A valóságban azonban *az európai kulturáról van szó, az egyéniség szabadságáról, a kasztoktól és táji elméletektől megszabadított felelősségérzetéről.*

MELYIK ANYÁNAK NEM FÁJ,

ha gyermekét így szenvedni látja? Már régen KRESIVAL-t kellett volna adnia, akkor nem fájult volna így el a köhögés. Avagy tán nem ismeri a KRESIVAL-t, a köhögés biztos elleneszerét?

KRESIVAL

Súlyos hajókatasztrófa a Dunán

Összeütközött egy román és egy cseh hajó — A kapitány zátonyra vezette a román gőzöst — Pánik a hajó utasai között

Brailából jelentik: A Dunán ma reggel hét órakor súlyos kimenetelű hajószerecsétlenség történt. A Cetatea-Alba gőzös, amely Szilisztra felől Braila felé igyekezett, szembetalálkozott az M. 4. jelzésű, csehszlovák lobogó alatt közlekedő motorshajóval. A Cetatea-Alba jelzést adott le a motorhajónak, hogy térjen ki, a jelzés azonban elkésett és

a két hajó teljes erővel egymásnak ütközött.

Az összeütközés-okozta rázkódásra a hajó utasai hálóingben rohantak a fedélzetre és nagy pánik támadt.

A kapitány, úgy látva, hogy a hajót, a mely sülyedni kezdett, nem lehet megmenteni, utasítást adott a mentőcsónakok leeresztésére. Utóbb azonban a kapitánynak sikerült a hajót egy homokzátonyra vezetni, ahol féloldatra dönt. Az M. 4. motorshajó a hullámok közé veszett. Hogy a szerecsétlenségnek vannak-e emberáldozatai, eddig még nem sikerült megállapítani.

A kapitány, úgy látva, hogy a hajót, a mely sülyedni kezdett, nem lehet megmenteni, utasítást adott a mentőcsónakok leeresztésére. Utóbb azonban a kapitánynak sikerült a hajót egy homokzátonyra vezetni, ahol féloldatra dönt. Az M. 4. motorshajó a hullámok közé veszett. Hogy a szerecsétlenségnek vannak-e emberáldozatai, eddig még nem sikerült megállapítani.

Rothschild fivérek nagyértékű birtokot ajándékoztak az osztrák államnak

A Rothschild-ház tizennégyezer hektárnyi birtoka az állam tulajdona lett

Bécsből jelentik: Bécsben a mai nap szerencsésül a Rothschild-fivérek óriási adománya, amelyet a Kreditanstalt veszteségeinek fedezése címén az osztrák államkincstárnak ajánlottak fel. Az adományt az osztrák kormány, ma délelőtti

a legnagyobb ünnepélyességek között, hivatalos formában tudatta az osztrák nyilvánossággal.

Az adományozás báró Rothschild Louisnak, a Kreditanstalt elnökének kezdeményezésére történt. Báró Rothschild Louis ugyanis azon a nézetben van, hogy a mai viszonyok között minden tehető embernek annyit kell tennie a közér, amennyit anyagi viszonyai megengednek és bár a Rothschild-ház, amely továbbra is részvényes volt a Kreditanstaltnak, a részvények elértéktelenedése és a Kreditanstalt, valamint a hozzá tartozó iparvállalatok veszteségének fedezése révén kérekben

100 millió aranydollárt veszített,

mégis báró Rothschild Louis elhatározta, hogy egyik birtokát, amely Alsó-Ausztria legdusabb termőföldje és amelynek nagyrésze hatalmas erdőségekkel, bükk- és tölgyfával van tele, az osztrák államkincstárnak adományozza. Rothschild Louis csak azt kötötte ki, hogy az osztrák kormány állapítsa meg, hogy őt a Kreditanstalt bukásáért semmi felelősség nem terheli, annál kevésbé, mert ő csak mint elnök állott az intézet élén, de sem a végrehajtóbizottságban, sem a mérlegmegállapító bizottságban nem vett részt.

Az osztrák kormány természetesen ennek a kívánságnak eleget is tett és a mai hivatalos közlésben hangsúlyozza, hogy Rothschild Louis adománya önkéntes volt. Emellett ennek az adománynak a jelentőségét és nagylelkűségét az a körülmény, hogy báró dr. Rothschild Alfonz, akinek egyáltalában semmi köze sem volt a Kreditanstaltnak, mert még tiszteletbeli állást sem viselt ott, szintén az osztrák államkincstárnak adományozta egyik alsóausztriai nagybirtokát. A két birtok terjedelme összesen 14.000 hektár.

A birtokok rendkívül gondosan és kitűnően vannak felszerelve, a legmodernebb fundussal vannak ellátva és miután élő és holt leltárak rendkívül gazdag, a gyarapodás, amelyet az államkincstár ezzel az adománnyal nyert, igen számottevő.

Szigoru vizsgálat folyik az Igyártó Sándor lelkész ellen elkövetett vandál brutalitás ügyében

Megtörtént a feljelentés a váradi ügyészségen — A rendőrkezes személyesen folytatja a nyomozást Farcas detektív ellen — A bucaresti-i központi rendőrség jelentést kért az ügyről

Az egész ország sajtójában óriási visszhangot keltett az a felháborító eset, amelynek Igyártó Sándor, az Aradon is közismert és köztiszteltetben álló bélzerindi református lelkész vált szenvedő áldozatává. Az Aradi Közlöny tudósítását követően mindenfelé felfigyeltek a szalontai rendőrségen történt legújabb botrányos esetre, amelyben ezuttal egy Farcas Livius nevű államrendőrségi detektív játszotta a főszerepet, aki felrendelte a rendőrségre a gyanútlan református magyar papot és ott maga is aktíve közreműködve, alantas közegei által véresre verette. Igyártó Sándor Aradon pihente ki a Szalontán átélte borzalmas órák szenvedéseinek következményeit, majd elhagyva betegágyát, ahol súlyos sérüléseivel eddig feküdt, Nagyváradra utazott, hogy az általunk ismert orvosok látogatását a nagyváradi királyi főügyésznek bemutassa. Igyártó a délelőtti órákban jelentkezett kihallgatásra Nagyváradon Popescu Marin ügyésznél és megtette a feljelentését a hivatalos hatalmával visszaélt szalontai rendőrközeg ellen.

Amint nagyváradi tudósítónk jelenti, az ügyészségen Igyártó Sándor bélzerindi református lelkész vallomását terjedelmes jegyzőkönyvet vettek fel és Neculescu Aurél soros-ügyész azonnal meg is kezdte a borzalmas állapotban levő magyar pap ügyének tanulmányozását. Beérkezett egyébként a szalontai rendőrkészletéről a Farcas Livius kihallgatásáról készült jegyzőkönyv is, amely egyáltalán nem tartalmaz semmiféle meglepő momentumot. Farcas detektív, aki olyan vérengző és rablátus embernek bizonyult, őt közrendőr segédletével a szalontai őrszobán az előállított Igyártóval szemben — az ügyészség felelősségrevonásával kapcsolatban a legegyszerűbb megoldást választotta és — körömszakadtáig tagadja a felháborító merényletet. Farcas egyszerűen azt állítja, hogy verkedésről szó sem volt a kihallgatás alatt: elenkezőleg, amidőn Igyártót a rendőrségre kísérték, a magyar pap az uccán megbotlott és elesett: ennek következményeként zuzta össze magát a szalontai uccaközvezeten.

Az ügy érdemleges elintézése azonban megköveteli, hogy egy a szalontai rendőrség hivatali presztízisének érdekében, mint a brutalisan összevert bélzerindi református lelkész számára nyújtandó erkölcsi elégtétel megszerzésére felsőbb hatóságok tegyék tüzetes vizsgálat tárgyává a történetet. Nagyváradról szerdán délelőtt ezért személyesen szállt ki Nagyszalontára Popoviciu Valér dr. nagyváradi rendőrkezes, aki vizsgálatot vezetett le egy Barbat Vasile szalontai rendőrkezes, mint Farcas Livius detektív ellen beadott feljelentések ügyében. Visszaérkezése után Popoviciu Valér dr. rendőrkezes nagyváradi tudósítónk előtt az alábbi nyilatkozatot tette:

— A vizsgálat anyagát haladéktalanul felterjesztetem a rendőrség bucaresti-i vezér-

A Reichstag felgyújtásának nemzetközi tárgyalása megkezdődött Londonban

Hirneves jogászok és politikusok a tárgyaláson — Lipcsében 21-én kezdődik a tárgyalás — Kik a vádlottak? — 120 tanut idéztek meg a főtárgyalásra

Lipcséből jelentik: A Reichstag felgyújtásának ügyében a lipcsei törvényszék ma kibocsátotta az idézéseket. A nagy érdeklődéssel várt per tárgyalását szeptember 21-ikén kezdi meg. A per vádlottjai a következők: Van der Lubbe Marius holland munkás, Torgler kommunista képviselő, Dimitroff Georgi író, Popoff egyetemi hallgató és Stanoff Vazul cipész. Az utóbbi három bolgár nemzetiségű. A vádlottakat hazaárulással vádolják a gyújtogatáson kívül. A főtárgyalásra 120 tanut idéztek meg. Érdekes megemlíteni, hogy a vádlottak közül csak Torgler német állampolgár.

Londoni jelentések szerint a német birodalmi gyűlés palotájának felgyújtásával kapcsolatos lipcsei tárgyalásokkal párhuzamosan lezajló nemzetközi értekezlet ma ült össze

Ünnepi kalácsrendeléseket elfogad és házhoz szállít :: 3441
Weiss Jenő pékárú és tejtermékkészítő
kedés Arad, P. Avram Iancu 13. (Szabadság-ér).

igazgatóságához, amely azonnali jelentést kért ebben az ügyben. Ennek a legfelsőbb rendőri fórumnak áll jogában intézkedni a felfektetett jegyzőkönyvek adatai alapján a szalontai eset ügyében.

Szalontán mindenki tudja, hogy Farcas Livius detektívnek nem ez az első esete, amelyet elkövetett. Nagyváradi tudósítónk számol be arról is, hogy ő verte meg Jánbor Mihály nagyszalontai fuvarost és ugyancsak ő volt az a hivatalos közeg, aki egy Szilágyi nevű szalontai parasztasszonyt a nyílt uccán súlyosan inzultált, annyira, hogy a szerencsétlen nő elvesztette eszméletét. Mindezek a vérlázító, kegyetlenkedésekre valló esetek nem rágalmak és nem véres vízióú kitalálások: mindegyikről szabályosan felfektetett jegyzőkönyv tanusodik a nagyváradi királyi ügyészségen. A magáról már rég megfélemedezett állami alkalmazott legújabb minősíthetetlen tette azonban most egy egész ország közvéleményének jogos felháborodását váltotta ki és bizonyosra vehető, hogy az illetékes hatóságok intézkedése rövidesen véget vet a szalontai „kényur” rémdramáinak.

Kánya Kálmán magyar külügy-miniszter fontos tárgyalásai Párisban

A középeurópai államok gazdasági ujjaszervezése ügyében tárgyal a francia külügyminiszterrel. — A francia sajtó a tárgyalások fontosságáról

Budapestről jelentik: Kánya Kálmán magyar külügyminiszter ma Máriássy Zoltán követségi tanácsos kíséretében Párisba utazott, ahol Paul Boncour francia külügyminiszterrel folytat tanácskozásokat.

Párisi jelentések szerint szerdán este párisi diplomáciai körökben elterjedt annak a híre, hogy Kánya magyar külügyminiszter Párisba utazik. Beavatottak szerint az ut tisztán gazdasági kérdésekkel függ össze, ezenkívül pedig Kánya rájékozik a fog Franciaország szándékairól a dunai államok ujjaszervezésével kapcsolatban. A Petit Parisien annak a véleményének ad kifejezést, hogy a magyar és francia külügyminiszter között lefolyó tárgyalások során politikai kérdések semmiesetre sem kerülhetnek szóba.

Budapesti politikai körökben Kánya utazásának rendkívül nagy jelentősége tulajdonítanak. A magyar külügyminiszter párisi tartózkodásának időtartama: még nem határozták meg. Kánya előreláthatólag 4—5 napig

marad Párisban, ahonnan Genfbe utazik, hogy résztvegyen a Népszövetség pénzügyi bizottságának 25-iki tanácsülésén. A népszövetségi ülészek kezdetekor Imrédy pénzügyminiszter is Genfbe utazik.

A párisi esti lapok kivétel nélkül Kánya Kálmán magyar külügyminiszter közeli látogatásáról írnak. A francia fővárosban ezek szerint szívesen várják a magyar külügyminiszter látogatását. A Journal des Debats szerint illetékes helyen megállapították, hogy a magyar külügyminiszter Középeurópa államainak gazdasági ujjaszervezése ügyében tárgyal a francia külügyminiszterrel. Más sajtóorgánumok szerint a magyar és francia külügyminiszterek találkozására az összes középeurópai problémák megtárgyalása jegyében történik és nemcsak a gazdasági ujjaszervezés jön szóba a tárgyalásokon, hanem a leszerelés és a középeurópai államokat közelről érintő többi problémák megvitatása is.

Londonban. Az értekezlet, amelynek nincsen törvényszék jellege, külföldi ügyvédek, és politikusokból áll és az egész világ érdeklődése közepette tárgyalja le a Reichstag felgyújtásának ügyét. A nemzetközi bíróság mai értekezletének egyik programpontja volt, hogy megbeszéltek, milyen intézkedéseket fogantathatnak a gyújtogatással vádoltak elítélésére esetén. Az értekezlet elnöke Prit angol ügyész, míg tagjai amerikai, svéd, holland, dán és belga jogtudósokból, valamint politikusokból kerültek össze. Nitti volt olasz miniszterelnök, aki szintén a bizottság tagja, nem jelent meg az értekezleten. A termet zsufolásig megtöltötték az érdeklődők, akik izgatottan várták az apokrif tárgyalás megkezdését. A teremben egész sereg fotóriporter foglalt helyet, akik a tanúk és a bíróság lefényképezésére készültek. Prit elnök azzal az indokolással, hogy a kihallgatandó tanúk legnagyobb részének rokonai Berlinben, vagy Németország más városában élnek, nem engedte meg a tanúk lefényképezését.

A német kormány ügyvivője utján érdeklődött az angol kormánytól azírányban, hogy a nemzetközi értekezlet Anglia részéről támogatásban részesül-e? Az angol kormány megnyugtatta Németországot, hogy a londoni értekezlet nem törvényszék jellegű, az angol kormány részéről ezenfelül semmiféle támogatásban nem részesül.

A nemzetközi bíróság tárgyalása során Grzinszki, Berlin volt rendőrfőnöke, volt porosz belügyminiszter tette meg tanuvallomását, majd este hat órakor péntekre napolták el a tárgyalást.

CORSO-MOZGO ma műsora!

Új olcsó helyárak Lei 10—15—20—25.
A legszebbek az orosz dabok! A legszilajabbak a kozák táncok!

Személyesen éneklük és táncoljuk:

15 DON-kozák híres rádió-kórus!

GUSLEAR!

A század menyasszonya!

felrengető zenés katonai vigjáték keretén belül
LUCIE ENGLISH — PAUL HÖRBIGER
Jegyelővétel ajánlatos szombat-vasárnapra!

Ujabb rejtélyek az iraki király halála körül

A királygyilkosság gyanúja erősödik -- Az uralkodó környezete bizonyosra veszi, hogy a királyt megölték -- Váratlan gyanus haláleset --

Gentből jelentik: Brindisiből ma futott ki az az angol csatahajó, amely Feysal iraki király bebalzsamozott holttestét viszi Haifa kikötőjébe, ahonnan Irakba szállítják.

A királyi holttest a tenger hullámain már utban van örök nyugóhelye felé, de itt, ahol a halál hirtelen ragadta ki az élők sorából, a Bellevue-hotelben és a király környezetében még távolról sem csittultak el a misztikus tragédia hullámai. Erősen tartja magát az a hír, hogy dacára három orvos véleményének:

a király nem természetes halállal halt meg, hanem ellenséggel megmérgezték.

A beavatottak azt is tudni vélik, hogy a tragédiában egy szép nő játszott rejtélyes, gyanus, de egyelőre felderítetlen szerepet. Arról is tudnak, hogy a mérge, amely a király halálát okozta, keleti eredetű s az a tulajdonsága van, hogy a szervezetben ugyszólván alig lehet kimutatni. A király környezetében még ma sem adnak hitelt az európai orvosok megállapításainak s még mindig remélik, hogy magánnyomozás útján fényt derítsenek a rejtélyes királygyilkosságra.

Tény az, hogy a virágerdővel borított ravatalon egy feltűnően nagy és fehér krizantémából álló koszorút helyezett el egy ismeretlen kéz. Senkisé tudta, ki küldte a koszorút. De feltűnt, hogy a király szűkebb környezete el akarta távolítani az ismeretlen hódolatot, mint valami ki nem engedhető engesztelést. Sőt szemmel nézték a krizantém-koszorút és hazájuk nyelvén komor szavakat váltottak. Egy ismeretlen nőről beszéltek, akinek, ugy látszik, mégis csak többet kell tudnia a halál okáról, mint amennyit hivatalosan az európai sajtóval közöltek.

Egy órával a király halála előtt Hassan pasa, a király régi háziorvosa, Wegelin és Kochel professzorok tartottak konziliumot a beteg ágyánál. Ők konstatálták a halál beálltát is. A kiállított jegyzőkönyvben érdekes szerepel a halál okául. A jegyzőkönyv mind a három orvos aláírta. Ezt azért fontos megjegyezni, mert néhány órával később már a helyi sajtóban is felmerült a királygyilkosság gyanúja. A király környezetének tagjai ugyanis nem fogadták el az orvosok véleményét, hanem határozatot hoztak, amelyben a holttest felboncolását követelték. A szokatlan határozatnak azonban még szokatlanabb fogamatja lett. Elrendelték a holttest gondos felboncolását. A patológiai intézetben Rechet professzor végezte a boncolást, aki a jegyzőkönyv szerint helybenhagyta a három orvos megállapítását. Ez az eredmény sem elégitette ki az uralkodó kíséretét. Kijelentették, hogy a királyt fondorlatos uton közelítették meg ellenségeinek megbízottai s

megnevezték azt az orientális mérget is, amely biztoshatású, de azzal a tulajdonsággal bír, hogy az organizmusban csak nehezen vagy alig mutatható ki.

A király környezete elhatározta, hogy tovább nyomoz az után a személy után, aki szerintük megmérgezte az uralkodót. Erre, mint mondják, annyival is több okuk van, mert egy figyelemreméltó körülmény amellet szól, hogy büncselekmény történt. A hotel tulajdonosa, aki különben a királlyal már évek óta személyes jóviszonyban is volt, s aki a halál előtti napon is együtt volt négyszemközt a királlyal, a király halála után két órával később

hirtelen rosszul lett, mint az orvosi jelentés mondja, szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

Röpiratcsata egy aradi ügyvéd és brádi bankigazgató között, a konverzió körül

A brádi „Banca Crisana” igazgatójának röpirata. — „Gazemberek, akik igénybeveszik a konverziót” — Aradi ügyvéd ellenröpirata, amelyben a konverzió védelmére kel — Készül már a harmadik...

A konverzió körül már sokat csatároztak és még többet szónokoltak. Parlamentben, gyűléseken, bankok közgyűlési termeiben és mindenütt, ahol ez a közgazdasági esemény bizonyos utóhatásokat idézett elő. Tömegesen hallgattunk előadásokat, amelyek a törvényt, a módosításokat, a végrehajtást kritizálták, magyarázták, olyan bőbeszédűséggel, hogy a végén belezavarodott mindenki, a konverzióba, az adós éppen úgy, mint a hitelező. De egészen szokatlan az a csata, amely most keletkezett a konverzió körül. Mert eddig még nem fordult elő, hogy magánemberek röpiratmeccset vívjának a törvény jósága, vagy kevésebbé jó volta felett...

Néhány héttel ezelőtt többoldalas röpirat jelent meg Brádon a konverzióról. Ingeny osztogatták a parasztek között, akiknek Ghisa János, a brádi Banca Crisana igazgatója adta elő nézetét erről a törvényről és az ennek nyomán keletkezett állapotokról. Igen súlyos kifejezésekkel emlékezik meg a röpirat Argetolauról és mindazokról a politikusokról, akik a konverziót megcsinálták. Kijelenti, hogy tönkreteszik vele az országot és magát a lakosságot is. Végül rátér azokra, akik igénybeveszik a konverzió előnyeit.

— Azok, akik a konverziós törvénnyel élnek — mondja — nem tesznek egyebet, mint ellopják más emberek pénzét. Olyan embereket, akik dolgoztak, takarékoskodtak és pén-

A halál órájának közeli egybeesése és a halál-nem rokonsága annyira szembetűnő, hogy Feysal barátai ezt nem tartják véletlennek, s meg vannak arról győződve, hogy a szerencsétlen hoteltulajdonos ugyancsak az ismeretlen mérgek az áldozata, amely a királyt is megölte.

A király környezete kijelentette, hogy nem nyugszik bele az eset lyetén való elintézésébe s ki fogja deríteni és napfényre hozza a rejtélyes ügy eddig ismeretlen részleteit.

Mint az Aradi Közlöny már jelentette, I. Feysal királyt Irak trónján 21 éves fia követi I. Ghazi néven. A fiatal uralkodó tanulmányait a London melletti Harrow Collegeben végezte, ahol 1928-ig tartózkodott. Kitűnően beszél angolul, franciául és olaszul s ugyanolyan nagy hiva az európai kulturának, mint édesapja volt. Bernben nagy érdeklődéssel várják a király ittmaradt híveinek erőfeszítését, akik lázasan dolgoznak azon, hogy fényt derítsenek szeretett uralkodójuk titokzatos halálára.

züket a bankokban helyezték el. Csak a gazemberek élnek tehát vele. Figyelmezteti azokat, akik most a konverzió előnyeit élvezik, hogy helyzetük később rosszabbra fog fordulni és ezért jobb, ha lemondanak róla.

A röpirat Brádon és környékén érthető feltűnést keltett. A parasztság — főként az adósok — élénken tárgyalták a dolgokat és miután maguk nem voltak tisztában a helyzettel, elhatározták, hogy egy ügyvédtől kérnek magyarázatot. Eppen Brádon tartózkodott dr. Gherman Dante aradi ügyvéd és a parasztek hozzá fordultak felvilágosításért. Az aradi ügyvéd magához vette Ghisa bankigazgató röpiratának egy példányát és rövidesen megjelent Brádon a második számú — kontraröpirat. Amelyet az aradi ügyvéd adott ki.

Az aradi ügyvéd ellenröpiratában a konverzió mellett száll síkra és magyaráztatja annak előnyeit, valamint ismerteti azt az eljárást, amelyet a paraszttadósoknak követniük kell. Eddig még rendben volt a dolog. Azonban Gherman dr. egyben súlyos támadást intéz Ghisa bankigazgató ellen, akit azzal vádol, hogy nem annyira a konverzió fáj neki, mint saját bankjának helyzete. Kijelenti, hogy a bankigazgató megszerezte magának a Banca Crisana részvény többségét és két millió lejt fektetett bele részvények vásárlásába. A konverzió következtében a bankrészvények elvesztették régi értéküket és ezért a vagyonát féltő Ghisa János harcászott a konverzió ellen. Gherman dr. röpiratában követeli, hogy egy orvos vizsgálja meg a bankigazgatót és amennyiben beszámítható, úgy röpiratának ügyét át kell tenni az ügyészséghez a törvények, a parlament és a Korona elleni izgatás címén.

A második számú röpirat hasonló feltűnést keltett Brádon és környékén, ahol több ezer példányban osztogatták. Természetesen szintén díjmentesen. Az emberek most azon gondolkoznak, vajon ténylegesen mi rejlik az aradi ügyvéd és a brádi bankigazgató csatározása mögött és kíváncsian várják a harmadik számú röpiratot, amelyben — mint a jólérsültek mondják — ezuttal Ghisa János bankigazgató védekezik, magyarázkodik és egyben visszatámadja az aradi ügyvédet.

A csatározás további fejleményeit mindenestre kíváncsian várják Brádon és környékén. Az egész ügyből egyelőre azok a nyomdák profitálnak, amelyek váratlan megrendelésekhez jutottak a harcos ellenfelek jóvoltából...

Marosi Rudolf.

Súlyos vádak a szatmári tisztí főorvos ellen

Nyílt tanácsülésen erkölcstelen merényletek sorozatával vádolták

Szatmárról jelentik: Kinos leleplezés foglalkoztatja Szatmár közvéleményét. A leleplezés a városi tanács nyílt ülésén hangozott el az egyik tanácsos részéről, aki erkölcstelen lízelmekkel vádolta meg a városi tisztí főorvost.

Istók Károly városi tanácsos intézett interpellációt a polgármesterhez és azzal vádolta Bolchis György dr. városi tisztí főorvost, hogy hivatalában erkölcstelen üzelmeket folytat.

Megdöböntő vádakot zúdít a tanácsos Bolchis dr. ellen a rendőrhatalóságilag ellenőrzött nők orvosi vizsgálata kapcsán is. Azt állította Istók tanácsos, hogy a városi főorvos állandóan sápot huz ezektől a szerencsétlenektől.

E vádak alapján kérte a tanácsos a polgármestert, hogy szabadítsa meg a szatmári polgárokat attól a veszedelemtől, amely le-

nyalkat a városi főorvosi hivatalban fenyegeti és függessze fel állásától a vizsgálat azonnali megindítása mellett.

A városi tanácsban kinos megdöbbenést váltott ki ez a leleplezés. Néma csönd követte az interpellációt, amelyre az első meglepetésből felocsudva, Demian Titus dr. polgármester válaszolt. Sajnálataának ad kifejezést, hogy az interpelláló városi tanácsos nyilvános tanácsülésben hangoztat ilyen súlyos vádakokat, amelyek bizonyításra szorulnak. Helyesebben tette volna az interpelláló, ha panaszaival a polgármesterhez fordul a nyilvános botrány helyett.

Istók Károly tanácsos kijelentette, hogy vádjait Bolchis György dr. főorvos ellen fenntartja és kész mindenben bizonyítani azokat.

A vádak alapján a szatmári főorvos ellen megindult a vizsgálat, amely tisztázni fogja, mik történtek Szatmáron a városi főorvos hivatalában.

Különös háterü pereskedés egy elajándékozott ház körül

Elajándékozott ház — elválás ellenében. — „Ilyen per még nem került bíróság elé“

Néha egészen kis jelentékeltelen dolgokból születnek szenzációk és szürke napi események mögött húzódnak meg furcsa kis történetek, amelyek megörökítésre érdemesek. Oláh József hatvanegy esztendő aradi gyári művezető és Kovács Balázsné közötti per látszólag egy kis külvárosi ház birtokáért indul meg, de az aktákban különös szerelmi történet részletei rejtőznek. És éppen ezek a pikáns részletek teszik érdekessé a történet féljegy-zését.

Ott kezdődött a dolog, hogy Oláh József 61 éves gyári művezető az egyik aradi közjegyző előtt adásvételi szerződést kötött, melyben eladja házát Kovács Balázsénak. Bár a szerződésben nem szerepelt az a pont, hogy a volt tulajdonos továbbra is ott lakhat a házban, Oláh továbbra is ott maradt és senkinek háborgatta. Egészen addig, amíg egy szép napon a gyári művezető pert nem indít az aradi törvényszéken Kovácsné ellen, kérve az adásvételi szerződés megsemmisítését és a ház visszaadását. Még pedig egészen furcsa és meglehetősen pikáns indokok alapján.

Oláh József azt mondja keresetében, hogy a ház körüli szerződésnél becsapták. Nem adta el a házat, nem kapta meg annak vételárát, az adásvételi szerződés csak arra volt jó, hogy a tényleges helyzetet takarja. Előadja, hogy

A különös keresetre ma érkezett meg az asszony ügyvédjének válaszirata az aradi bírósághoz. A válasziraton az ügyvéd kijelenti, hogy

hasonlóan erkölcstelen alapu kereset még nem fordult elő a jogszolgáltatásban.

Hogy valaki házat ajándékozzon egy asszonynak csupán azért, hogy rábírja, hagyja ott a férjét és végül visszakövetelje az ajándékot: *ilyen per még nem került bíróság elé.* Ezután vitatja a válaszirat magát a tény is. Kijelenti, hogy az asszony sohasem ígért hasonlót, mert szereti a férjét, akivel boldog házasságot él és akitől eszébe sincs elválni. Vitatja ezután Oláh elmeegyensúlyát is és kéri a kereset elutasítását. Az aradi bíróság október 11-ikére tüzte ki a nem mindennapi érdekességű ügy tárgyalását.

Az eset csattanója azonban az a per, melyet most Kovács Balázsné indított a gyári művezető ellen. Az asszonynak ugyanis a pereskedés folyamán eszébe jutott, hogy sehol nem szerepel az adásvételi szerződésben olyan pont, amely lakást biztosítana a volt háztulajdonosnak. Ezért kilakoltatási keresetet indított Oláh József ellen és ebben az ügyben is a napokban tartja meg a tárgyalást a bíróság, amelynek hivatása lesz igazságot tenni a furcsa szerelmi történet problémájában.

GLOBUS—PERSELYORÁT

ébresztő szerkezettel és világító mutatólappal szállít raktárról ::

INDECOM S. I. C.

BUCUREȘTI, STR. COLTEI 1.

359

Csempészcigareták

egy holland hajón

Állítólag Horthy kormányzónak szánt cigarettákat foglaltak le Turnu-Severinben

A Rador telefonálja: Turnu-Severinben a monopol emberei idegen hajókon nagy kutatást rendeztek külföldi dohányárak után. Egyik holland gőzösön 5600 darab egyiptomi cigarettát találtak, amely után 10 ezer lej bírságot vetettek ki. A hajó kapitánya kijelentette, hogy hajlandó 50 ezer lejt is fizetni, csak a cigarettát adják vissza, mert egy magas méltóságnak (mint később állította, Horthy kormányzónak) viszi. Kérését azonban nem teljesítették, mert nem jelentette be, hogy a hajón idegen dohányáru van.

CENTRAL

PREMIER

Ma, pénteken

Uj helybeosztás! Helyárak: 12, 15, 20 és 25 lej, repülőbélyeggel együtt.

beleszeretett Kovácsnéba — aki férjes asszony — és neki ajándékozta házát azzal a feltétellel, hogy

záros házirón belül elváltik férjétől és hozzámegy feleségül.

Az adásvétel tehát tulajdonképpen ajándék volt.

— Kovácsné azonban — mondja a kereset — nem tett eleget az ígéretnek. Amikor felszólította, hogy váljon el férjétől, egyszerűen kijelentette, hogy erre nem hajlandó, mert szereti az urát és eszébe sincs elválni tőle. Így megszegte ígéretét.

A keresetben még különböző gyanúsítások szerepelnek az asszonnyra vonatkozólag, majd a beadvány különös akkorddal fejeződik be. A művezető ugyanis kijelenti, hogy az elválási ígérettől eltekintve, sem érvényes az adásvételi szerződés, mert *amakkor nem volt beszámítható*. Ennek igazolására két orvosi bizonyítványt csatol: dr. Szedlák Ödön és dr. Biksz Mór aradi orvosoktól, akik azt igazolják, hogy Oláh József 1932. őszén elmeegyensúlyában szenvedett és orvosi kezelés alatt állott.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a FOLDES-féle SOLVO-pirula FÖLDES-gyógyszertár ARAD.

Csak 16 éven felülieknek!

Szenzációs különlegesség!

Csak 16 éven felülieknek!

JEAN HARLOW

kolosszális sikert aratott briliáns sex-appeal alakítása

A vöröshaju asszony

Ez a film a modern filmművészet utolérhetetlen remeke.

A tizenöt évi fegyházra ítélt Aradi Viktort felmentette a hadbíróóság

Maniu Gyula is tanuként volt megidéztve — A bíróság nyomban szabadiábra helyezte a felmentettet

Iasiból jelentik: Felünést keltő ítéletet hozott ma a iasi-i hadbíróóság, amelyben felmentette a kommunista üzemek s kémkedés vádjai alól Aradi Viktort, akít tudvalevőleg három évvel ezelőtt 15 évi fegyházra, illetve kényszermunkára ítélt a hadbíróóság. Aradi ellen az volt a vád, hogy Szántó Dezsővel és több társával együtt a Szovjet javára kémkedett. A büntetést fellebbezés folytán 12 évi fegyházra szállította le a bucaresti-i hadbíróóság. Aradi ekkor ügyének újrafelvételét kérte. Ennek a kérelemnek helyt adtak és a pert a iasi-i hadbíróóságnak osztották ki, amely néhány nappal ezelőtt kezdte meg annak tárgyalását. Aradi Viktor kihallgatása során tagadta az ellene emelt vádakát és a legutózatottabban kijelentette, hogy *nem vett részt kémkedésben.* A délután folyamán a védelem tanuló kihallgatására került a sor. A bejelentett tanuk között szerepelt Maniu Gyula is, azonban Aradi Viktor kijelentette, hogy abban az esetben, ha a volt miniszterelnök nem jön el a tárgyalásra, eláll kihallgatásától. A tanúk kihallgatása után Lizetta Gheorghiu ügyvédő beszélt védői minőségben, majd Schneider bucaresti-i ügyvéd és a hivatalból kirendelt védő, Sever A. Stăneanu őrnagy mondták el beszédeiket.

A bíróság este 11 órakor vonult vissza ta-

nácskozásra és éjjelkor hirdette ki ítéletét, amely szerint Aradi Viktort felmentette a kommunista és kémkedési üzemek vádjai alól Aradi Viktort az ítélet kihirdetése után azonnal szabadiábra helyezték.

A felmentett Aradi Viktor egyébként ma megérkezett a fővárosba, ahol kijelentette, hogy nem hagyja el az országot, hanem folytatja publicisztikai tevékenységét. Hamarosan elutazik Badacsonyba, hogy megköszönje Maniu támogatását, amit Demosthenes Boten útján nyújtott. Demosthenes Boten ugyanis elutazott Maniuhoz, hogy informálódjék Aradi ügyében és Maniu mentő felvilágosításokkal szolgált. Ezek döntőleg hatottak a felmentő ítéletnél.

CENTRAL-MOZGO: Premier. Az őszi szezon első slágerképe, a mozivilág szenzációja. A VÖRÖSHAJU ASSZONY, főszereplője a sex-appeal koronázatlan királynője: JEAN HARLOW. A film scénáriumát ANITA LOOS írta. Helyárak: 12, 15, 20 és 25 lej, repülőbélyeggel együtt. Uj helybeosztás.

SELECT-MOZGO: Ma utóljára. LUANA. Főszerepben DOLORES DEL RIO. Helyárak: 7, 10, 15 lej, repülőbélyeggel együtt.

HIREK

Bözsike anyát keres...

Selymes szőke haja, égszínkék szemű, tipegő kicsi lányka járt ma szerkesztőségünkben. Fehérhajú öregasszony vezette kézenfogva a mosolygó, csacsogó kisleányt, akinek képét gyermektápszerek reklámnak is felhasználhatnák. Az öregasszony ezekkel a szavakkal mutatta be a gyermeket:

— Bözsike anyát keres...

Azután csendesen, letompított szavakkal, mint ha felnőtteknek való mesét mormolna, elmondotta a kisleány történetét. A történet hideg, téli napon kezdődött, amikor a Libásdüllő 13. számú házába bekopogtatott egy jól öltözött, ismeretlen asszony. Pólyába csavarva síró-rívó gyermeket tartott karján. Az arca sápadt volt és szomorú, halálán beszélt, mint aki nehéz álomból ébredt... Arra kérte a mesemondó nénikét, hogy tartsa magánál a gyermeket addig, amíg állást talál s könyves szemekkel ígérte, hogy egy hónap múlva visszatér a kisleánykáért és akkor mindent busásan megfizet. Sipaki Lajosné már hosszú évek óta foglalkozásszerűen üzte az apátlan, többnyire anyátlan gyermekek ápolását. Síró, elhagyott, névtelen csöppségekkel volt tele mindig a háza s már megszokta, hogy ha egyiket elvitték, jött helyébe új... A sápadt, legtöbbször fiatal anyák nem szégyelltek előtte megnyitni szívüket és kötetekre való regénytema hangzott el a libásdüllői kis ház falai között. Akadtak olyanok is, akiknek keze fém volt, kalapjukon fátyolt viseltek és nagyon keveset beszéltek s nevüket sem akarták megmondani. Sipaki Lajosné látta, hogy most is ilyen asszonnyal van dolga, a gyakorlata azt sugta neki, hogy nyugodtan elvállalhatja a gyermeket, mert édesanyja nem fog megfélemlézni róla. S a kisleány szemének ártatlan sugara a nénike szívét ingatott...

Bözsike — így hangzott a gyermek neve. Bözsike és semmi... — ott maradt a gáji Libásdüllő 13. számú házában... Eltelt egy hónap, utána ment a másik s Bözsike édesanyja nem jelentkezett. Sipakiné várt türelmesen, hiszen betegség is akadályozhatta a sápadtarcu asszonyt, talán megszodorta sorsa s ha nem is jön, írni fog, érdeklődni fog gyermeke felől... De multak a hónapok és nem jött semmi hír Bözsike szomorú édesanyjáról... Senki sem ismerte, senki sem hallott róla... Elsodorta a sorsa, talán valami távoli, földi pokolba, vagy egy szebb, jobb világba... És Bözsike ott maradt a libásdüllői házában, növekedett szépségben és egészséggel. S a jó néni, akit anyjának hisz, közben teljesen elszegényedett, mindent eladta már s azon a szomorú ponton áll, hogy nincs miből ruhát, kenyeret vegyen Bözsikének. Nem szívesen válik meg az aranyhajú csöppségtől, de hát magának sincs mit ennie, nem tudja tovább tartani a gyermeket. Nem is akaria szegény sorsához kötni Bözsikét — hja, a rossz idők, a gazdasági viszonyok a meggondolatlan félrelépésektől is visszatartják a „klienseket” — hát apát, anyát keres a leánykának. Bözsike még nincs három éves s nincs egyebe, mint a fiatalasága, a szép szőke haja, meg a derűsen mosolygó kék szeme. Bözsike anyát keres... Talán sikerül megcsinálni szerencsésjét a mai nekikeseredett csunya világban is!

(—nyl.)

— IDŐPROGNÓZIS. Változókéony szeles idő, további hősüllyedéssel, sok helyütt még esőkkel.

— Lemondott a japán külügyminiszter. Tokióból jelentik: Usida külügyminiszter ma bejelentette lemondását. Helyébe a mikádó Sirota moszkvai nagykövete nevezte ki. Usida lemondása arra a nézeteltérésre vezethető vissza, amely a volt külügyminiszter és Saito miniszterelnök, valamint Arad hadügyminiszter között keletkezett. A kormány többségének ugyanis az volt a véleménye, hogy Usida politikája nem felel meg annak a nemzeti érzésnek, amely a japán tömegekben egyre erősebben terjed. Sirota, az új külügyminiszter, szoros kapcsolatokat tart fenn katonai körökkel.

— A francia repülő felbeszakították moszkvai utjukat. Párisból jelentik: Rossi és Codos ma Strassburgban leszállt. Rajtuk kívül leszállt egy másik francia repülőgép is, amely szintén Moszkvába tartott. Az eredeti tervek szerint, a francia pilóták leszállás nélkül akartak Varsóig repülni és onnan folytatták volna utjukat Moszkvába. Lengyelországban azonban rossz az időjárás és ezért kényeszerűltek a strassburgi leszállásra.

— Az osztrák pénzügyminiszter Rómában. Rómából jelentik: Dr. Buresch osztrák pénzügyminiszter a littorioi repülőterre érkezett, ahol Joung olasz pénzügyminiszter és a római osztrák követ fogadták. Buresch dr. az osztrák kölcsön ügyében tárgyal. Az osztrák pénzügyminisztert a napokban Mussolini is fogadja.

— A budapesti lengyel követ díszbédje. Budapestről jelentik: Lejbovszky lengyel követ díszbédet adott a lengyel követség épületében Hlond lengyel érsek és Serédi Jusztinián hercegprímás tiszteletére. Az ebédén számos magyar előkelőség vett részt.

Francia, német oktatás,

társalgás, correpetálás. Nagyon méretekelt tandíj.

Strada Unirel 1. szám, földszint!

— Vádbeszéd a temesvári kommunista perben. Bucarestből jelentik: A temesvári kommunista perben, amely a szebeni hadbíró-ság előtt folyik, ma Carapancea ezredes elmondotta a vádbeszédet, amelyben beigazolta látta, hogy Müller Kálmán és társai a munkássegély és vörösségély számára gyűjtöttek és ezért példás megbüntetésüket kérte. A vádbeszédekre holnap kerül sor.

„Amerikai tempó” az aradi telefonközpontnál

A romániai telefontársaság, mint köztudomású, amerikai érdekeltég s mint ilyen, amerikai tempót szeretne belediktálni a telefonkapcsolás rendszerébe. Ujabban a jelentkezési szokásokat akarják megváltoztatni és rendeletet küldtek az ország minden részébe arravonatkozólag, hogyan lehet amerikai szellemben meggyorsítani a telefonközpont jelentkezését. Minden telefonbérő álmainak beteljesülését várja az új rendelettel, amely szerint a központ jelentkezésekor villámgyorsasággal odavágja az új jelszót: „Numero?” A „Centrala” szóval történt jelentkezés már kiment a divatból. Aradon a telefonközpont összes kisasszonyai tudják már, hogy tilos „Centrala”-t mondaniok, ellenben azonnal neki kell ugrani a gyanútlan jelentkezőnek ezzel a szóval: „Numero?” köznapi nyelvre lefordítva ez azt jelenti, hogy „jaj neked, te irgalmatlanul csengető telefonbérő, ha a központ jelentkezésének pillanatában nem ejted ki azt a számot, amit kérni akarsz, mert akkor büntetésekre várhatsz még egy félórát, amíg kapcsolok!” Tilos szám nélkül kérni a kapcsolást, mert ezzel az új rendelet által felzigatott központot végképp magadra haragítod és itéletnapig várhatsz, amíg összeköttetést kapsz...! Az interurbán részére is gondoskodott rendelettel a telefontársaság amerikai tempóban működő központja és kimondta a szentenciát, hogy csak annyit szabad kérdeznie: „Comanda?” Erre a jelentkezőnek be kell mondania a kívánt helységet és számot. Bizonyos terminust adott a telefontársaság a központos kisasszonyoknak arra, hogy időmegtakarítás céljából kiadott új rendelete értelmében járjanak el. Ez a tanulási idő szeptember 15-én jár le és péntektől kezdve szigorúan életbe lép az új, amerikai tempót diktáló jelszó: a „Numero?”

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgy közönséget, hogy e hó 16-án, szombaton HÖLGY FODRASZ SZALONUNKAT Str. Alexandri (v. Salac-u.) 3. szám alatt megnyitjuk. Főtörekvésünk volt, hogy a n. é. hölgy közönség minden kívánságának eleget tegyünk és üzletünket a mai kor követelményeinek megfelelően a leghigiénikusabban rendeztük be. Felelősséggel vállalunk hajfestést minden színben, ugyszintén hajszőkítést, tartós ondulást és a legtökéletesebb víz- és vas-ondulást. A kölgközönség szives támogatását kéri: FLEISCHMANN és SZABLÓCZKY.

— Halálozás. Hosszas szenvedés után elhunyt ma Aradon Benkő Viktorné szül. Böhm Matilda, házasságának huszonkilencedik esztendejében. Férje, rokonai, ismerősei és jóbarátjai őszinte szívvél gyászolják. Temetése pénteken, 15-ikén délután 4 órakor lesz az aradi zsidó temető halottasházából. Arad társadalmának osztatlan részvéte kíséri Benkő Viktornét utolsó útjára.

— Megkapta működési engedélyét a lippai zsidó pap. Ismeretes, hogy a Strauszmann Jakab volt lippai rabbi elhalálozásával megüresedett állásra a lippai zsidó hitközség pályázatot hirdetett. Több pályázó közül Hoffmann Henrik dr. szigetvári rabbi nyerte el az állást, azonban nehézségek merültek fel annak betöltésénél, amennyiben dr. Hoffmann magyar állampolgár. Ebben az ügyben intervenció történt a lippai hitközség részéről, a közoktatásügyi miniszterhez, aki méltányolva a hitközség által felhozott indokokat, dr. Hoffmann részére megadta a működési engedélyt. Dr. Hoffmann már Lippán tartózkodik és a jövő heti ünnepek alkalmával ő végzi a rabbi-teendőket.

— Eltörte lábát a cséplőgép. Baár Gábor lippai iparos egy rigósfüredi cséplőgéppel volt alkalmazva, mint munkás. A cséplés befejezésével a gépet hazavontatták, mely alkalommal egy meredeken történő leereszkedés alkalmával megszaladt. Baár félve attól, hogy komolyabb baja történhet, leugrott a gépről, de oly szerencsétlenül, hogy a cséplőgép keresztül ment a jobb lábán és azt eltörte. Azonnal beszállították a lippai kórházba, ahol ápolás alá vették.

— Eltűnt és megkerült ujaradi fiatalember. Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Müller Istvánné ujaradi lakos, aki kétségbeesve jelentette be, hogy husz éves Jenő nevű fia két napja eltűnt hazulról. Váratlan fordulat állott be azután a déli órákban az eltűnés ügyében. Az aradi sziguranca-hivatalhoz előállították Müller Jenőt, akit a grancsárok éppen akkor fogtak el, amikor át akart jutni a határon. A sziguranca Müller Jenő ügyében megindította az eljárást, a fiut pedig, miután lázas állapotban hozták be, elhelyezték az aradi kórházban. Az elfogatást jelentették a rendőrségnek, amely viszont nyomban értesítette Müller Istvánnét. A fiut felgyógyulása után valószínűleg átkísérik Temesvárra és ott a katonai hatóságok fogják felelősségre vonni.

HA TEJRE SZUKSÉGE VAN, azt szerezzé be a „Színházi falatozó”-ban, ahol minden nap: reggel és este 8 órakor friss aradalmi tej kapható. — Ugyszintén Joghurt, aludtörj, lapte batut. — Jégbe hűtött diánya. 8170

Tel. a. j. d. n. : LOVAS, színház hátsó bejáratával szemben.

— Az osztálysorsjáték nyertes számai. Bucarestből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok nyertek: Százötvenezer lejt: 75314, nyolcvanezer lejt: 60017, hatvan ezer lejt: 45400, ötvenezer lejt: 54824, huszonezezer lejt: 15753, tizenözezer lejt: 21270, 59362, 31401, 66792, 62785, 75170.

— Föbelőtte magát a Telefontársaság egyik mérnöke. Bucarestből jelentik: Gruiescu Dumitru mérnök bizalmi állást töltött be a Telefontársaságnál és ő volt megbízva, hogy a munkások fizetését kiadja. Tegnap kellett volna fizetni a munkásoknak és a mérnök erre a célra már előbb felvette a pénzt a központi pénztárból, de nem jelentkezett fizetés végett. A munkások gyanút fogtak és behatoltak a mérnök irodájába, ahol az íróasztal mellett, átlított fejlel találtak meg Gruiescu holttestét. Megállapították, hogy a mérnök, aki nagylábon élt, elsikkasztotta a rábizott pénzt és ezért követelt el öngyilkosságot.

A férfias nők és a nőies férfiak

Olaszországban tudvalevően megindult egy igen korszerű és amellet konzervatív mozgalom, amely azt a jelszót írta zászlajára, hogy a nők legyenek megint nőiesek. Bizonyára ezt a célt szolgálja Ricci genuai egyetemi tanár kutatása, amelyet most hozott nyilvánosságra. Recci sokezer egyénnel végzett mérések alapján igyekezett meghatározni, hogy melyek a férfi és a nő testalkat tipikus sajátosságai. Kutatásainak eredménye dióhéjban a következő: Mindenek előtt Ricci különbséget tesz erős, közepes és gyöngé nőies-ségi nő, továbbá erős, közepes és gyöngé férfiasági férfi között. A férfiaknál a következő átlagos méreteket találta: erősen fejlett férfiaság vállszélesség 38.1 centiméter, csipőszélesség 31.3 centiméter. Különbség 6.8 centiméter. Ez a különbség közepes férfiaságnál 4.5 centiméter és gyöngé férfiaságnál 2.6 centiméter. A tipikus nőknél ez a különbség teljesen elenyésző, sőt akárhányszor a csipő szélesebb, mint a váll.

— Londonból Debrecenbe repül egy magyar pilóta. Londonból jelentik: Bánhidyi Antal, a híres magyar sportrepülő, pénteken hajnalban, amidőn világosodni kezd, „Gerle 13” nevű repülőgéppel, a croydoni repülőtérről elindul Budapest felé. Bánhidyi ezt az utat leszállás nélkül akarja megtenni. Számításai szerint, délután négy és hat óra között érkezik meg a mátyásföldi repülőtérre. Abban az esetben, ha a sötétség még nem áll be, elegendő benzint vesz fel ahhoz, hogy leszállás nélkül Debrecenbe repüljön.

— Autósbanditák után nyomoznak Budapesten. Budapestről jelentik: Az amszterdami rendőrség megkeresésére, vakmerő autós banditák kézrekerítésének ügyében nyomoz a budapesti rendőrség. Amszterdamban csütörtökön reggel 9 órakor, vakmerő álarcos banditák, az uccáról autót loptak, majd a négyüléses kocsin az egyik nagy amszterdami bank elé hajtottak, ahová behatolva, félmillió frankot raboltak el. A banditák revolvereiket is használták, majd eltűntek.

Ha unatkozik...

— Rettenetesen unatkozom, olyan nehezen múlik az idő.

— Adok egy jó tanácsot: irjon old egy váltót, háromhavi lejáratra, majd meglátja, milyen gyorsan múlik az idő.

— Az irakiak megrohanták Feysal király koporsóját. Londonból jelentik: Az elhunyt Feysal iraki király holttestét a Despech nevű angol cirkáló Hajfába szállította. Katonai pompával szállították partra az elhunyt király koporsóját és a repülőtéren állították fel a ravatalt. A hatalmas térséget beláthatatlan embertömeg lepte el és vallási fanatizmusukban megrohanták Feysal király koporsóját. A vallásos irakiak „Allah nagy!” kiáltással tódultak a koporsó köré, hogy a szent király földi maradványait megérinthessék. A ravatal körül felállított angol katonai repülőgépeket komoly veszedelem fenyegette és emiatt a rendőrség kivonulására volt szükség, amely a tömeget gummibotokkal szétoszlatta.

— Pusztító földrengés a Balkánon. Párisból jelentik: Istambúlból érkezett jelentések szerint, Erzerum és Hassan-Kalch vidékén heves földrengés pusztított. A földrengés következtében több község teljesen elpusztult. Az áldozatok száma még ismeretlen.

ZONGORA.

rövid, modern, fekete keresthuros, 1 ebédő, 5 méter spanyolfal, 1 rézagy stb.

elköltözés miatt sürgősen eladó!!
ARAD, Sirada Cuza Voda 56. 3428

— Súlyos uccai botrány játszódott le szerdán, az esti órákban Aradon, az egyik forgalmas belvárosi utcában. Egy ismert aradi vállalkozó a délután folyamán összeszólalkozott egy klubünnepén egy nagykereskedő joghallgató fiával. A vállalkozónak a közelmúltban az ismert nagykereskedővel volt uccai afférja és minden valószínűség szerint ennek folytatása volt a klubünnepén lezajlott affér. Az incidensnek komolyabb következménye a klubban nem lett, azonban a joghallgató nem elégedett meg az így ilyen befejezésével. Mikor a vállalkozó hazatért, a fiatal ember megelőzte és lakásának kapujában fogadta. Ekkor tetteles inzultusra került sor, a járókelők választották szét a verekedő feleket. Az uccai botrány, amelynek főszereplőit az aradi társasági körökben igen jól ismerik, kínos feltűnést keltett városzerte.

— A csermői erdőőr megdöböntő halála. Csermőről jelentik: Titokzatos körülmények között eltűnt szombat éjszaka Selejeán Péter csermői erdőőr. Hozzá tartozó őt napon át kétségbeesetten keresték a határban, mert az a gyanu merült fel előttük, hogy Selejeant tettenért tilosba tévedt vadászokat, akik agyonütötték, vagy agyonlőtték a szerencsétlen erdőőrt és holttestét elrejtették valahol. A titokzatos eltűnés csütörtök estére tisztázást nyert, amennyiben egy csermői gazda üresen álló telkének kutjában megtalálta Selejeán Péter holttestét, amelyet a víz a felszínre vetett. A szerencsétlen ember valószínűleg öngyilkossági szándékból a kutba ugrott és belefulladt. Tettének okát sem családja, sem ismerősei még csak nem is gyanítják.

— Lángokban áll egy magyarországi község. Miskolcra jelentik: Abaujmegye Selyeb községében csütörtökön tűzvész tört ki. Dél előtt fél 12 óra tájban, az egyik falubeli gazda udvarán egy szalmakazal kigyulladt. A hirtelen támadt szélvihar katasztrófálissá változtatta a tüzet, amennyiben annak terjedését nem lehetett meggátolni és néhány perc múlva több ház lángokban állott. A tűzoltóság a szélviharral szemben tehetetlen volt és bár a környező községek valamennyi tűzoltóját segítségül hívták, nem sikerült a tűzvész terjedését megakadályozni. A heroikus küzdelem eredménytelenségét a vízhiány is fokozta. Negyven ház lángokban állott a délután folyamán és a tűz még egyre terjed. A kár egyelőre felbecsülhetetlen, miután a gazdák egész termény- és takarmánykészlete elpusztult. Emberéletben nem esett kár. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a tüzet játszadozó gyermekek idézték elő.

— Megnyílt a Báthory emlékkiállítás, Budapestről jelentik: Kállay Miklós miniszter megnyitotta csütörtök délután a Nemzeti Múzeumban, fényes külsőségek közepette a Báthory—Sobiesky emlék-kiállítást. Kállay hosszas beszéd keretében emlékezett meg az évszázados lengyel—magyar barátságról.

BELEZNAV ISTVÁN

festőművész
rajz- és festőiskolája megnyílt

P. Avram Iancu (Szabadság-tér 21. szám, I. emelet. 3159)

— Szezonnyitó táncest a Magyar Otthonban. A régi vidám és látogatott táncdélutánok hangulatát akarja ismét meghonosítani nagytermében az aradi Magyar Párt ifjusági szakosztálya. A szakosztály e hó 17-én vasárnap este 9 órai kezdettel tartja meg szezonnyitó táncestélyét tagjai részére. Ezt a táncestet a tavalyi táncdélutánok mintájára minden vasárnap megismétlik. Kérjük tagjainkat, hogy ezeken minél számosabban jelenjenek meg. Bővebb felvilágosításokat szívesen nyújt a vezetőség, minden kedd, csütörtök és péntek este fél 9 órától, Romanului (Zrinyi-u.) 8. alatti helyiségében.

Boldogtalan Feleségek Egyesülete

Egyesületet alakítottak a boldogtalan feleségek — nem nálunk, hanem Franciaországban. Ez viccek hangzik, pedig komoly dolog és bárhol is kínálkozik, sehogysem lehet a humoros oldaláról nézni a dolgot. Tudniillik, ez az egyesület nem afféle könnyed célokat szolgál, hogy a házasságukban csalódott asszonyok a „klubélet” szokásos szórakozásaiban, kártyában, pletykában, táncban, filörtben keresenek vigasztalódást, hanem a boldogtalan feleségek összetartása, együttérzése, kölcsönös támogatása az, amiben az alapszabályok az egyesület célját, hihetőleg, megjelölik. Szelleme szigoruan erkölcsös: a tagok a délutáni órákban jönnek össze, kibeszélgetik, kipanaszkoznak magukat, könnyítenek a lelkükön, de esti nyolc órakor már feloszlik az összejövetel, a tagok hazatérnek és amíg házasetük sorsa jobbra vagy balra el nem dől, nyolc órán túl nem hagyhatják el házukat kíséret nélkül. Mély asszonyi bölcsesség van ebben a szigoru tilalomban: a boldogtalan házasságok vagy kibéküléssel, vagy válással végződnek. Ha kibékülnek a házastársak, a férfi nem veheti felesége szemére, hogy életmódja kifogásolható volt a békekötést megelőző időben; ha pedig válásra kerül a dolog, a bíróság nem találhat okot arra, hogy a válást a feleség hibájából mondja ki. De még egy okos alap gondolata van ennek az egyébként különös egyesületnek. A modern lélekelemzés tudománya azzal gyógyít, amivel a katolikus egyház már évszázadok óta: a gyónással. Mi a gyónás? Panasz, sirám, a lelkiismeret szava, önvallo-más. És hányszor megtörténhetik ebben az asszonyi egyesületben is az, ami a lélekelemző orvosok rendelésiben gyakran megtörténik: az önvallo-más, a lelkiismeret szava, amelynek visszhangja egy-egy másik, tapasztaltabb asszony véleménye tán gondolkodóba ejti a boldogtalan feleséget: nem hibás-e ő is, nemcsak a férj, házasságuk zátonyrajutásában? Azt pedig, hogy a panaszkodás mennyire megkönnyíti a szenvedés terhet, mindnyájan tudjuk. Bizonyos, hogy ezt az egyesületet a mai élet hivta létre, a mai kor, amelynek lázas, hajszolt idegéletében bizony sokszor a boldogtalan férfieknek is elég okuk volna az összetartásban keresni feldult házasetük orvosságát.

UBANIA

MA, PÉNTEKEN 5, 8 és 10 órakor:
Zágon István nagysikerű énekes vigjátéka

Szegény leányt nem lehet elvenni
RENATE MÜLLER — HERMAN THIMIG.
SZOKE SZAKAL — FRITZ GRÜNBAUM

Wilhelm Thiele Michael Krausz
rendezője. zenéje.

**Jön: Mellék ucca,
Pompei végnapjai,
Nem kértem ki vagy**

Olcsó helyárak.

Jegyelővétel este 9 óráig: Menczer dohány-
üzsdé, Str. Alexandri (Saloz-u.) - arók.

Az artista-arisztokrácia

Az artista-világban a leghíresebb művészdinasztia a Blondinek családja. Egy Blondin már I. Napoleon korában híres kőtáncos volt és 1859. július 30-ikán egy másik Blondin azzal szerzett világhírt, hogy a Niagara zuhatag felért kifeszített kötélén mutatott be vakmerő mutatványokat. Ehhez az attrakcióhoz egész Amerikából különvonatokon szállították a közönséget és Blondin hosszabb ideig a Niagara zuhatag mellett maradt, többször ismételte az istenkisérőt mutatványt. Blondin igen nagy vagyont szerzett és az egyik fia, aki egy Knie nevű kőtáncosnőt vett el feleségül, óriási vándorcirkuszt alapított, amely még növelte a család vagyonát. A Knie család szintén híres kőtáncos dinasztia, amelynek minden tagja ezzel a nyaktörő mesterséggel kereste meg kenyerét. A konkurrensük a Tröstli család, amelynek most 21 tagja van: a legidősebb negyven esztendő, a legfiatalabb három éves és valamennyi kőtáncos. Az orvosoknak az a véleményük, hogy a kőtáncos művészet ezekben a családokban átörökölődik, mert annyi bizonyos, hogy ezeknek a családoknak a gyermekei hamarabb tudnak kötélén táncolni, mint írni és olvasni.

— Öngyilkos százados. Berettyóújfaluról jelentik: Körmen di István százados agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka: gyógyíthatatlan betegség.

— Ismét öt halálos ítélet Oroszországban. Moszkvából jelentik: Nizsneudinszkban halálra ítélték öt parasztot, akik megtámadták az OGPU őrségét. A halálos ítéletet ma hajnalban végrehajtották.

— A zsidó hitközség szertartás-rendelete. A közeledő zsidó ünnepekkel kapcsolatban az aradi zsidó hitközség szertartás-ügyszabályzata érdekességeket tartalmaz. Ezekben a szabályzatokban 22 pontban foglalták össze mindazokat az új intézkedéseket, amelyeknek betartását a hívektől kötelezően elvárják. A hitközség ilyen módon akarja teljesen zavartalanra és zajtalanra tenni az istentiszteleteket. A szabályzatok néhány pontja, amely kissé túlzott formában gondoskodik a templomban járók öltözködéséről, kalapviseléséről stb. kifogásolása alá esett a hitközség néhány tagja részéről. Dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi az alábbiakban nyilatkozott az új templomi rendszer bevezetéséről munkatársunk előtt: Aradon legutóbb 1864-ben adott ki ilyen szabályrendeletéről szóló könyvecskét a hitközség. Az új kiadvány nem más, mint ennek a könyvnek kivonata. Ugyanis ennek a szabályrendeletnek főbb pontjai azóta feledésbe merültek ezért kellett felújítanunk a rendeletet, hogy ezáltal megóvhassuk az istentiszteletek áhitatos lefolyását. Szenes Henrik ur, a zsidó hitközség alelnöke és a szertartási ügyosztály vezetője felolvasta ezt a kivonatot a képviselőtestület előtt, amely teljes egészében jóváhagyta. A hangosan való imádkozás szintén zavarja az áhitatot, amennyiben másokat gátol abban, hogy szívvel-lellekkel vegyenek részt imájukban. Ezekre az intézkedésekre szükség volt, hogy megóvjuk a templom csendjét és áhitatát.

— Dr. Eckstein Béla bel- és női betegeknek ismét Aradon rendel. Strada Ioan Russu Sirianu (Aulich Lajos-ucca) 2. alati.

— Kirándulás Aradhegyaljár. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztálya f. hó 17-én kezdő turisták részére kirándulást rendez a lippai váromokhoz. Indulás nevezett napon reggel 8 órakor. Találkozás egy negyedórával hamarabb a hegyaljai villamos vasút radnai-uti megállóánál. Vendégeket szívesen látunk.

ORSZÁGOS KIÁLLITÁST és szabadtéri művészeti elő- adásokat rendeznek Aradon

A Kereskedelmi Testület nagyfontosságú terveit. — Küldöttség keresi fel Aradváros és Aradmegye összes vezetőit

Az Aradi Közlöny csütörtöki számában röviden megemlékezünk arról, hogy az aradi Kereskedelmi Testület elnökének, Domán Sándornak nagyjelentőségű ötletét fogja tárgyalni a Testület választmányja, amelyet a terv megvalósítása főként döntés céljából csütörtök este összehívtak. Az ülésen az aradi kereskedelmi és ipari érdekképviseletek vezetői is megjelentek és nagy érdeklődéssel hallgatták Domán Sándor elnök nívós és praktikus ötleteiben gazdag előterjesztését, amelyben széles keretek között előadta az „Aradi Hét” megrendezésének részleteit. Az elnök bevezető szavaiban rámutatott arra, hogy Arad az utóbbi évtized alatt sajnálatosan visszafejlődött, teljesen elmaradt az erdélyi nagyvárosok versenyében, nagyfontosságú intézményeit egy másuttal helyezik át a szomszédos Temesvárra és ha Arad ezután is tétlenül nézi a vele és körülötte történő eseményeket, akkor jelentéktelen községgé fog összezsugorodni.

Már pedig alig van olyan nagy város egész Erdélyben — folytatta Domán Sándor elnök — amilyen Arad, amely hívatottság és földrajzi fekvés szempontjából annyira érdemes volna a fejlesztésre. Nekünk gyönyörűen fejlett gyáriparkunk, nyugati nivón álló becsületes kereskedelmünk, messze vidékeken előnyösen ismert iparművészetünk, képzőművészeink van, amelyeket a legkiválóbb egyéniségek alapoztak meg és most is fejlesztenek. Kulturánk semminiben sem marad mögötte a nyugateurópai városok műveltségi színvonalának, kereskedelmi, ipari, tudományi és társadalmi fejlettségünket évtizedeken át méltán megcsodálták a városba jövő idegenek. **Aradnak tehát jogos igénye van arra, hogy vezető szerepet kapjon Erdélyben, amit kellő energiával, munkakészséggel el is tudunk érni.**

Hogy széles körökben érdeklődés: keltsünk magunk iránt és hogy bizonyítékát szolgáltatásuk nagyralátottságunknak, azért felvetem

kereskedő társaim előtt az Aradi Hét megrendezésének tervét és arra kérem Aradváros, Aradvármegye hivatalos vezetőit, a politikai, a gazdasági és társadalmi élet kiváló egyéniségeit, hogy velünk együtt valósítsák meg városunk megmentése érdekében felvetett gondolatot. **Rendezzük meg jövő év májusában az Aradi Hétet.** Arad gyáriparkja, mezőgazdasága, kereskedelme, művészeti életének reprezentánsai mutassák meg, hogy ez a város milyen nagy alkotóskorra képes. Aradon olyan nagy közterek és olyan főutvonalak vannak, amilyenek Erdély egyetlen városában sincsenek. Utalok arra, hogy a Piata Catedrali (vagy Tököl-tér) a város kellős közepén annyira alkalmas a szabadtéri művészeti produkciókra, mint pl. a salzburgi szabadtér. Ezen az óriási helyen nemcsak szabadtéri zeneművészeti előadásokat lehet rendezni, hanem **bemutathatók ott**

A tarnowi rabbi és társai a berlini háztető- kőn statisztálnak a Horst Wessel filmben

Hogyan készült a Horst Wessel-film a zsidóság közreműködésével

Hónapok óta készülnek Berlinben a „Horst Wessel” film bemutatójára, amelyet a német birodalom többi városaiban is, az ősszel tűznek ki premierre. Ismeretes, hogy Horst Wessel, aki az új német rezsim hivatalos himnuszának a szerzője, uccai csatározás közben, lelőtték. Órára és a horogkeresztes ifjúság harcairól szól a film, erősen romantikus kidolgozásban. A felvételek, főleg a nemzeti szocialisták és a kommunisták uccai harcait örökítik meg. Elképzelhető, hogy a szűrség fokozott tendencia fut a film tárgyát és feldolgozását. A propaganda-filmben a nemzeti-szocialista rohamosztagosokat hőskökké avaszták és hogy a kontraszt kellően kidomborodjék, az ellenkező oldal megszemélyesítőit antipatikus mázban és helyzetekben terelték lencse elé.

A „Vöröshaju asszony” nem mindennapi amerikai film. Drámai mélységek, kritikai, mélyen szántó és őszinte igazságok vonulnak végig a cselekményén, amelynek egyes jelenetei a meglepetés erejével hatnak.

Annemarie, az ezred menyasszonya Katona-vigjáték bemutatója a Corso-moziban

Jóizü katona-nóták, a régi, békebeli katonaélet visszfényét tükröző, humoros, kacagató jelenetek adják meg ennek a szellemes vigjátéknak azt a sikert hozó lendületet, amely a legjobb katona-vigjátékok sorába állítja az „Annemarie”-t. A film címszereplője ezáltal nem személy, hanem egy pattogó ritmusú, fiámbemáshozó katona-nóta, amit a lánynevelő intézettel szomszédos kaszárnya ujoncai nagy előszeretettel énekelnek. „Annemarie, die Braut der Kompagnie” című dal nagy bonyodalmakat okoz, amennyiben a lánynevelő intézet valamennyi növendéke megtanulja a nótát és versenyt éneklő katonákkal. Az igazgató tiltakozik a nótáéneklésre ellen az ezredesnél, amire az „Annemarie”-t betiltják. Ezután jön még csak a bonyodalmak java, kacagató, jóizü humorral teli jelenetek egész sorozata, amely az ötletes cselekményt adja. Carl Boese rendező talentuma nagyszerűen érvényesül, míg a főszerepekben a legédesebb fiatal komika: Lucie English, a vonzó humor, szimpatikus Hörbiger, a nemrég elhunyt Albert Paulig és a mulatságos Paul Heidemann nyújtanak nagyszerű alakítást. A műsor keretében fellép a 15 tagú „Guslar” kórus, amely eredeti énekszámokkal, művészeti előadásával nagy sikerre tarthat számot.

Aradmegye népének, a természettől bőven megáldott Hegyaljának mezőgazdasági termékei, a kitünően fejlett aradi gyáripark mintaképző állítása, más helyeken pedig a kereskedelem életképességét lehetne dokumentálni.

Domán Sándor lelkes szavai: teljes megértéssel honorálták az értekezlet résztvevőit, majd az elnök tovább folytatta tervezetének megismertetését.

Azt hangsúlyozta, hogy a Kereskedelmi Testület egyedül nem volna képes az Aradi Hét létrehozni, a Testület csupán a gondolatot és a megvalósításhoz szükséges lelkesedést, a rá eső munkát adja, de a rendezésben a vezető szerepet az összes hatósági és közgazdasági intézmények reprezentánsai töltsék be, mert nélkülük meg sem lehet kezdeni ezt az óriási munkát. A Kereskedelmi Testület képviselői felkeresik a hatóságokat és felkérlik a vezetés elvállalására. Aradváros polgármesterét, Botióc Elek dr.-t arra fogják kérni, hogy vigye a legközelebbi tanácsülés elé ezt a fontos kérdést és a tanács küldjön ki bizottságot, amely Lázár Ágoston dr.-ral, Aradmegye prefektusával és a politikai élet súlyos egyéniségeivel együtt kezdi meg a rendezés hatalmas munkáját.

A Testület kibővített választmányja a legteljesebb lelkesedéssel tette magáévá az Aradi Hét megrendezésének gondolatát és a felszólalók örömmel jelentették be támogatásukat:

Ezekhez az antipatikus szerepekhez szereplőket kerestek. A film előkészítésénél segédkező rohamosztagosok gondoskodtak arról, hogy a szereposztás megfelelő legyen. Először is lehetőleg viszatartozó külsejű zsidó típusokat kellett keresni.

A munka megindult, a felvételek megkezdődtek. A legmarkánsabb jeleneteket a berlini ghettoa készítették.

Az ucca lakóit uniformisos SA-legények szólították fel a filmen való közreműködésre. Különösen szakállas zsidókat szólítottak fel előszerepettel a statisztálásra; éspedig ellentmondást nem tűrő hangon. Megtörtént, hogy a tarnowi lengyel rabbi, aki ebben az időben itt lakott, statisztálásra szólították fel és a rabbi hiába hivatkozott idegen állampolgárságára, hiába mutatta utlevelét, — „játsszania” kellett.

Miután a rohamosztagosok ily módon a statisztériát egybeverhuválták, az antipatikus külsejű statisztákat a környékbeli házak tetőire vezényelték, azzal az utasítással, hogy az uccán elvonuló temetési menetet, amely Horst Wesselnek adja meg a végtiszességét, dühös kiáltásokkal és gesztusokkal fenyegetik. A tarnowi rabbinak és társainak „Nazi verrecke”, „Halál a fascizmusra”, „Heil Moscau”, „Rot Front”-kiáltásokat kellett hallatni és a kiáltásokat a megfelelő gesztusokkal kísélni. Sajnos, azonban a legfőbb statisztista nem tudta a kommunista üdvözlést — félíg felemelt karral és ökölbe szorított kézzel — végezni, miután ebben nem volt gyakorlatuk, viszont ehelyett karjaikat teljesen felemelték, vagyis a Hitler-üdvözlést végezték, mert ezt az utóbbi időben sokat és tartósan látták. A háztetőn fenyegetőző statiszták ily módon a legszebb jeleneteket elrontották és ezeket a jeleneteket természetesen újból és újból meg kellett ismételnie. Így aztán nem csoda, hogy egy-egy jelenet abszolútvalása délelben tizen kettőtől délután háromig is eltartott.

Fenyegető levelek Ausztriában a Dollfuss-kormány támogatóinak

Klagenfurtból jelentik: Azok a neves karinthai egyének, akik a horogkeresztes mozgalom ellen küzdelmet folytatnak, fenyegető leveleket kaptak Münchenből, amelyekben a levélírók költetésbe helyezik, hogy ők lakolnak először, ha Ausztriában győz a horogkeresztes mozgalom. A levél közli azt is, hogy a Münchenbe menekült ausztriai nemzeti-szocialisták proskribált-listát készítettek azokról a karinthaiakról, akik a Dollfuss-uralmat támogatják.

FILM KÖZLÖNY

A vöröshaju asszony

Jean Harlow nagy drámájának sajtópremierje a Central-moziban.

Tülekedő. „Time is money!” jelszóval, százhusz kilométeres tempóban vágató korunk új nőtipust termelt ki: az akadályt nem ismerő, egyéni célok felé kiméretlenül törtető „flappert”, aki az érvényesülési láztól túlfűtött vérenek parancsszavára könyörtelenül gázol keresztül emberek boldogságán, családi életén, mindenén, ami néhány év, vagy mondjuk, évtized előtt még szent volt az asszony előtt, sőt a saját boldogságát is hajlandó feláldozni azért, hogy elérje kitűzött célját. Ennek az új nőtipusnak tökéletes megtestesítője a Metro-Goldwin filmgyár démonsztárja: Jean Harlow, a vöröshaju asszony...

Ki is ez a Jean Harlow? Nálunk még mindössze egy háborúellenes filmben játszott egészen kicsi szerepet, azonban kihívó, feltűnő megjelenése már akkor is mély nyomot hagyott a közönség lelkében. Jean Harlowról, az asszonyról már hallottunk akkor, amikor férje Paul Beru amerikai filmrendező öngyilkos lett miatta. Ez a reklám az után fellendítette a sztárok elérhetetlen magasságába, ahol Greta Garbot és Marlene Dietrichet két nagy riválisát is háttérbe szorította. Jean Harlow angyali szépségével, ártatlan, égszínkék szemének igéző pillantásával, ezüstös, üde kacagásával lopja bele magát a közönség szívébe és nem tudunk csodálkozni azon, hogy partnerei, a film kijátszott, százszor becsapott és tönkretett hisztérien hősei újra és újra hálójába kerülnek s a végtelenségig hisznek jóságában, ártatlanságában. Jean Harlow az angyali démon, aki játszva csavarja ujjai körül a férfiszíveket.

SPORT KÖZLÖNY

Szombatig lehet benevezni a Román Kupára

A klubok érthetetlenül tartózkodnak a nevezéseket illetőleg. — Ajánlatos a küzdelemben való részvétel

Ismeretes, hogy a román futballszövetség a nyugati államok mintájára — s hogy a Nemzeti Bajnokságban részt nem vevő csapatokat is nagyobb szereplési lehetőséghez juttassa — megalapította a Román Kupát, amelynek küzdelemben az ország valamennyi futballegyesülete részt vehet.

A kupaszabályok értelmében a benevezett egyesületeket a selejtező fordulón összesorsolják egymással és az első forduló győztesei jutnak tovább. A következő fordulóban ezeket ismét összesorsolják. Amikor így a selejtezők során tizenhat csapat marad állva, ezt a tizenhat csapatot összesorsolják a Nemzeti Bajnokságban résztvevő tizenhat egyesülettel s ezek kuparendszer szerint tovább folytatják a küzdelmet mindaddig, amíg két csapat marad s ezek játszzák le azután a kupadöntőt.

A Román Kupa nevezési díja mindössze 200 lej, amelyet a nevezéssel együtt szeptem-

ber 16-ig kell beküldeni a bucaresti-i központ-hoz, amely még aznap este megejtí az első forduló sorsolását és a kisorsolt mérkőzéseket szeptember 24-én fogják lejátszani.

A kupaszabályok értelmében az egyes mérkőzéseket a rendező egyesületek közösen rendezik, úgy hogy az utazó csapat kilométerenként 30 lej költségmegtérítést kap. Ha a bevételből nem futná a kiadásokra, úgy a deficitet a bucaresti-i központ viseli. Ha a kiadásokon felül még marad jövedelem, úgy az közösen a két mérkőző felet illeti meg. Amelyik csapat az első fordulóban utazik, az amennyiben állva marad, a következő fordulóban pályaválasztó lesz.

Érthetetlen az aradi klubok tartózkodása akkor, amikor ez az új rendszerű küzdelem alkalmat ad a kisebb csapatoknak is a vidéki vendégszereplésre. Ajánlatosnak tartjuk a küzdelemben való részvételt.

Vizi párbaj a három Spence-testvér között

Amerika legtehetségesebb uszócsaládjá kétségtelenül a félvér Spence-család. Walter, Wallace és Leonard sok világrekordot javított, sok bajnokságot nyert, de akármelyikük lett is első a vízben, a szenior, a 28 éves Walter tiszteletben tartotta a két öccs és véleménye mindig irányadó volt a „kölykök” előtt. Mióta azonban Wallace, a másodszülött, Amerika 150 yardos vegyes uszóbajnokságát megnyerte, nem fogadott szót a szenior, aki erre lehordta öccsét. Az önértetes bajnok ezt nem hagyta annyiban és kijelentette, hogy ő már nagyobb uszó, senhogy akármelyik tanácsokat volna hajlandó elfogadni.

A sportszerű Spence-családban testlegességre nem került sor, párbajt sem vívtak egymással, hanem megállapodtak abban, hogy „leusszák”, kinek van igaza. 150 yardon versenyeztek a testvérek. 50 yardot mellen usztak, itt Wallace volt elől, az „öreg” fordult utolsónak. Hátuszás alatt sem változott a helyzete, 100 yardnál is ez maradt a sorrend. Sőt 25 yardnál a cél előtt is úgy látszott, a fiatalok ránőnek az öreg fejére, mikor Walter olyan finisz vágott ki, hogy a két öccs csak arra ocsudott fel, hogy Walter elszalad mellettük és karcsapással Wallace előtt üt be a célba. Utolsó a legfiatalabb, Leonard lett, amivel bezonyosodott, hogy Spence papának jól nevelt fiai vannak: beartják a születési sorrendet. A nagy családi meccs után ismét szent a béke a Spenceknél.

O Dosseff bolgár bíró vezeti a Románia—Magyarország közötti amatőr válogatott mérkőzést. A szeptember 24-ikén Bucurestiben eldöntésre kerülő Románia—Magyarország amatőröküpa válogatott mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ismeretes, hogy az elmúlt évben elmaradt ez a találkozó, melynek ügye több sportforumot foglalkoztatott. Most végre sor kerül a régóta várt válogatott mérkőzésre, melyre mindkét oldalon nagy előkészületeket tettek. A mérkőzés levezetésére megállapodtak Dosseff bolgár bíró személyében.

O Nemzeti—Universitatea revánsmérkőzés Kolozsváron. Az Universitatea vezetősége tárgyalásokban áll a budapesti Nemzeti elnökségével egy, vasárnap Kolozsváron tartandó revánsmérkőzés leköltésére. A tárgyalások sikerrel bíznak és valószínű, hogy a mérkőzés létre is jön. Mint ismeretes, az U. Budapesten 7:3 arányu vereséget szenvedett a Nemzetitől.

O Bécsi bíró vezeti a cvájci—magyar meccset. A belga Langenus bíró lemondása folytán, a bécsi Frankenstein bíró vezeti Svájc és Magyarország közötti, Európa Kupáért folyó válogatott meccset.

O Xifando vezeti az AMTE—CFR meccset. Tegnap lapszámunkban jelentettük, hogy vasárnap az AMTE a fővárosban meccsel, ahol a CFR csapatával veszi fel a küzdelmet. A központi B. T. Xifandot delegálta erre a mérkőzésre, míg a Temesvárott lejátszásra kerülő Ripensia—Juventus mérkőzés játékvezetője C. Radulescu lesz.

O Új terminus Románia selejtezői részére. A FIFA 1934. május 1-ről, május 10-re toltta ki Románia—Jugoszlávia—Svájc világbajnoki selejtező csoport mérkőzéseinek lebonyolítását.

O Kerékpárverseny Bucuresti és Brassó között. Románia távkerékpáros bajnokságát vasárnap Bucuresti és Brassó között fogják futni.

O Döntetlenül játszott a Crisana a fővárosban. A vasárnapi bajnoki mérkőzés után a nagyváradiak a Juventus-sal mérköztek és élvezetes küzdelem után, 3:3-as eredmény alakult ki. A féldő eredménye 1:1 volt.

O Vasárnap a III. ker. FC Játszik Váradon. A NAC rendezésében, a zöld-fehérek kitünő együttese ellen fog vendégszerepelni a neves magyar proficsapat. A NAC az elmúlt esztendőben rávert a III. ker FC csapatára és váradai sportkörökben remélik, hogy a NAC győzelmét ezidén is megismétli.

O Nem megy Franciaországba magyar csapat. Tegnap lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy a francia szövetség magyar csapatot kíván vendégül látni és a Kispeszt—Budai „II” —Attila kombinálta tett volna eleget ennek a meghívásnak. A franciák tegnap lemondták a meccset, így nem megy magyar csapat Franciaországba.

O A fedett tennispályán folytatják a vidékiek versenyét. A „Hellas” pályán vette kezdetét a vidékiek tenniszversenye, amit nem tudtak folytatni miután az esti felhős-kadás tönkretette a pályák talaját, így elhárították, hogy a versenyt a fedett pályán bonyolítják le.

O Rávert a Gloria-CFR a Transylvaniára. Tréning-mérkőzés során, a Gloria-CFR 4:1 arányban verte a Transylvania csapatát.

A Goldschmidt-bank verspályázatai

Biztos mint az egyszeregy.
Hogy nyer a Goldschmidt sorsjegy.
(Ungár Sándor.)

Ne sajnád a pénzedet.
Vegyél Goldschmidt sorsjegyet!
(D. M.-né.)

Valóság ez, nem tünemény.
Goldschmidt-nál a főnyeremény!
(Trio I.)

Szerencsés sorsjegyet,
Csak Goldschmidt-nál vehet.
(A. E.)

Harc a milliós vagyon körül egy aradmegyei községben

Magánokirathamisítással vádolják az ujfalui községi jegyzőt

Félmillió vagyon körüli harc kerül pénteken az aradi törvényszék elé. A bünygy vádlottja Nadaban Gábor ujfalui községi jegyző, akit magánokirathamisítással vádolnak, azon a címen, hogy egy kiskoru örökös az ő közbenjöttével károsítottak meg. Az ügy érdekes részletei a következők:

Hász András jómódú ujfalui gazda 1932. novemberében meghalt és vagyonának örököse kiskoru fia, Hász János maradt. A halál után a hagyatéki tárgyaláson az elhunyt özvegye meglepetésszerűen egy vagyonelosztási szerződést mutatott be, amelyben az elhunyt nemcsak a gyermeknek, hanem az özvegynek és saját bátyjának, Hász Györgynek is tekintélyes vagyont hagy. A szerződésen Nadaban Gábor jegyző és Horn Sándor községi irnok szerepelt tanuként s azt 1929. augusztus elsejével dátummal állították ki. A hagyatéki tárgyalást dr. Suciú János közjegyző vezette le, aki gyanusnak találta a vagyonelosztási szerződés, és közelebbről megvizsgálta az aláírást. Hamarosan megállapította a közjegyző, hogy a szerződést nem az elhunyt írta alá, hanem az özvegye. Nyomban áttette az ügyet az aradi ügyészséghez és bünygyi eljárás megindítását kérte.

Az ügyészség megindította az eljárást és sorban hallgatta ki az ügy szereplőit. Nadaban jegyző kijelentette, hogy a szerződést nem ő készítette el és csupán tanuként szerepelt azon. Hangsúlyozta, hogy az aláírás a halál előtt történt. Az özvegyet is kihallgatták az aradi bünygyi hatóságok. Az özvegy beismerő vallomást tett, amennyiben elmondotta, hogy a szerződés férje halálakor történt és a községi irnok vette rá arra, hogy az elhunyt nevét ráhamisítsa. Horn irnok viszont ragaszkodott ahhoz, hogy a vagyonelosztási szerződés a halál előtt készült. Azt vallotta, hogy az elhunyt több ízben kérte meg arra, hogy ilyen értelemben intézze az ügyet, úgy, hogy tulajdonképpen Hász András akarata teljesítette.

Tanuk egész sorozatát hallgatták ki a bünygyben, majd az aradi ügyészség vádemelési indítvánnyal tette át az ügyet a vizsgálóbíróhoz, aki a maga részéről is vádat emelt. Így kerültek az akták az aradi törvényszékre. A jegyzőn kívül a vádlottak pályára került az özvegy, az elhunyt bátyja, valamint a községi irnok is. Pénteken tárgyalja az érdekes ügyet az aradi törvényszék, amely elé felvonul a fél falu, hogy a vagyon körüli elkeseredett küzdelemben vallomást tegyen.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

BENKŐ VIKTOR mint férje, a saját és a hozzátartozók nevében fájdalomtól megrendülve tudatja, hogy hön szeretett neje

Benkő Viktorné

szül. BÖHM MATILD

e hó 14-én délelőtt 11 órakor 53 éves korában boldog házasságának 29. évében hosszas szenvedés után elhunyt.

Temetése pénteken, e hó 15-én d. u. 4 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából.

ÁLDÁS EMLÉKÉRE!

Böhm Lajos, Klein Adolfné sz. Böhm Nina, özv. Politzer Samuné szül. Böhm Etel, testvérei.

Minden külön értesítés helyett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kereskedelmi alminiszter terve az ipar és kereskedelem helyzetének megkönnyítéséről

Elintézik a kontingentálással kapcsolatban felmerült panaszokat

Grigore Gatencu kereskedelemügyi alminiszter tervezetet dolgozott ki, amellyel a kereskedelem és ipar jelenlegi súlyos helyzetén akar könnyíteni és amellyel lehetővé kívánja tenni, hogy a kontingentálási rendszer ellen felmerült konkrét panaszok sürgős és kedvező elintézését nyerjenek. Beavatott helyen egyébként úgy tudják, hogy a kormány a kontingentálást csak átmenetinek tekinti és amint arra alkalom nyílik, ezt a rendszert megszünteti. Külkereskedelmünk fellendítését, szolgálják azok a tárgyalások is, amelyeket a kormány képviselői a közeljövőben Csehszlovákiával és Olaszországgal kezdenek.

A kereskedelemügyi alminiszter tegnap értekezletre ült össze Popescu Cezar kereskedelemügyi államtitkárral és Niculescu Ritz-el, a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara elnökével. Az értekezleten elhatározták, hogy a legfelsőbb kontingentálási bizottság ezúttal a legszorosabb kapcsolatot tartja fenn a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamarával, az UGIR-rel, valamint a petroleumvállalatok szövetségével. Ebből a célból a három említett intézmény delegátusokat nevez ki, akik a bizottság és a szóban lévő érdekképviseletek között az összekötő szerepét vállalják és akik a bizottság tudomására hozzák a kontingentálással kapcsolatban felmerült sérelmeket és kívánásokat.

A gazdasági élet fellendítésének érdekében a kereskedelmi alminiszter a közeljövőben különböző rendelkezéseket kíván életbe léptetni. Ezek között szerepel elsősorban az első

rendű szükségleti cikkek árának revíziója, illetve azoknak a jelenlegi általános helyzettel való aránybáhozása.

Itt írjuk meg, hogy ma összeült a devizás és import-bizottság, amely elhatározta, hogy bizonyos könnyítéseket léptet életbe a behozatalnál azokra az esetekre, amikor a behozatali engedély határideje már lejárt, de az áruk eddig az időpontig még nem érkeztek meg. A bizottság határozata értelmében a kontingentált árucikkeket a behozatali engedély határidejének lejártja után is be lehet hozni, abban az esetben, ha a szállítási okmányok igazolják, hogy az árut az engedély lejártja előtt adták fel származási helyén. A szóban levő áruknak azonban legkésőbb az engedély lejártja után 60 nappal az országba kell érkezniük. Mindazon behozatali engedélyeket, amelyek a fenti kategóriába esnek, a legfelsőbb behozatali bizottság külön láttatja. Ebből a célból az engedélyeket kérvény kíséretében Bucurestibe kell küldeni a kereskedelmi minisztérium (Directia Reglementarii Importului) címére. A kérvényben mellékelni kell a vámhivatal által kibocsátott dokumentumot, amely feltünteti az importáló cég nevét, az áru származási helyét, az áru mennyiségét kilogrammokban kifejezve, a vámtarifa illetékes szakaszát, az áru feladásának dátumát, az érkezés időpontját és a vámhivatali okmány kiállításának dátumát. A fenti intézkedések csak azokra a behozatali engedélyekre érvényesek, amelyeket július elsejéig bocsátottak ki.

A gazdát cserélő házak, földek tulajdonosainak adója

Az aradi pénzügyigazgatóságon megállapították, hogy az utóbbi hónapokban igen élénk ingatlanforgalom volt Aradváros területén. Az új ház- és földtulajdonosok az adóhivatalok felszólításai alapján érdeklődtek az előbbi ingatlanbirtokosok adóösszegei iránt. Sokan csodálkozva állapították meg, hogy elődjeik nem rendezték a saját adóhátralékaikat és a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályai a házak és földek új gazdáitól kérik a hátralékok kiegyenlítését. Ezek természetesen hiába magyarázzák, hogy ők teher nélkül vették meg az ingatlanokat, mert az adókönyvek ezeknek az állításoknak ellentmondanak. Amikor az új háztulajdonos előtt feltárják az óriási adókönyvet és fehéren-feketén megmutatják az adóhátralékokat, a szegény új háztulajdonos alig bír szóhoz jutni a megdöbbenéstől. Tiltakozása ellenére is behajtják rajta az elődje nemtörődomségéből származó adóhátralékokat, amely még a 15—20 ezer lejű házhelyeknél is gyakran eléri az 5—6 ezer lejt, nem is szólva a néhány százezer lej vételárral gazdát cserélő házaknál, amelyeknek adóhátraléka gyakran a 25—30 ezer lejt is eléri. Illetékes tényezők felvilágosítása alapján a fentebb vázolt tényekre felhívjuk az új ingatlanulajdonosok vagy az ingatlanok iránt érdeklődők figyelmét. Az arra illetékes személyek azt közlik, hogy a ház vagy a föld vételárának kifizetése előtt minden vevő pontosan állapítsa meg az eladásra kerülő ingatlan jövedelmiadó-tartozását és az adósvétel perfektuálása előtt fizettesse azt ki elődjével. Az utóbbi időben ugyanis számos olyan eset volt, amikor az új háztulajdonosnak anyagi áldozatokat kellett hozni, hogy az eladó adóterheitől megszabaduljon.

Fantasztikus ötlet — a transzfermoratórium kiterjesztéséről. Egy romániai közgazdasági hetilap a napokban azt a tervet kezdte lanszírozni, hogy a transzfermoratóriumot a magánosok adósságaira is ki kellene terjeszteni. Ezzel kapcsolatban olyan hír járta be az erdélyi és bánági kereskedelmi köröket, mintha a kormány komolyan foglalkozna a transzfermoratórium kiterjesztésével a magánadósok javára. Ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozó forrásoknál érdeklődtünk az ügy iránt és egyértelműen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ez: halva született idea. A kormánynak esze ágában sincs az, hogy a transzfermoratóriumot kiterjessze, hiszen ellenkezőleg: az állami üzemetek, a vasutat, a postát, az Autonóm Pénztárakat már feloldotta a devizatranszferálás tilalma alól és azok már rendszeresen át is utalják a külföldre tartozásaik esedékes részleteit. Arról szó sem lehet, hogy a magánadósságokra kiterjesztenék az átutalási tilalmat, mert ez valósággal halálos ítéletet jelentene Románia kereskedelmére. A beavatottak azt hangoztatják, hogy azok a cégek, amelyek a súlyos viszonyok miatt nem bírnak úgy eleget tenni fizetési kötelezettségüknek, mint ezelőtt, a normális eszközök igénybevételevel halasztást kérhetnek külföldi hitelezőiktől, de transzfermoratóriumra nem számíthatnak.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódóban.

Országos bőripari kiállítás lesz Aradon

A bőriparosok gyűlése az Iparos Otthonban

Az aradi bőriparosok az aradi Iparos Otthon emeleti tanácstermében, csütörtökön este Reinhart Gyula vezetésével népes összejövetelt tartottak, amelyen résztvett Petringenaru-Motu szaktanár, az Országos Bőrbeszerzési és Értékesítési Szövetkezet egyik vezetője. Az értekezleten Petringenaru arra hívta fel az aradi bőriparosokat, hogy vegyenek részt a Bucurestiben, október negyediken ünnepélyesen megnyíló országos bőripari kiállításon. Vázolta azokat a kedvezményeket, amelyekben a kiállító bőriparosok részesülnek.

Petringenaru-Moti közölte a megjelentekkel, hogy Aradon kétnapon keresztül tárgyalásokat folytatott az illetékes tényezőkkel abban az irányban, hogy az aradi bőripar reprezentánsai a jövő évben országos kiállítást rendezzenek Aradon. A terv élénk visszhangra talált mindenütt, ahol csak említette. A jelenlevő iparosok kijelentették, hogy helyeslik az eszmét és a maguk részéről is azon munkálkodnak majd, hogy megvalósulhasson az aradi országos bőripari kiállítás. Végül az Aradon felállítandó bőrbeszerzési és értékesítési szövetkezet megalakításáról volt szó, amely tervet a jelenlevők szintén magukévá tették.

A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara tiltakozik a lej leértékelését célzó akció ellen. Nagyváradról jelentik, hogy az ottani kamara újjáalakított tanácsa tegnap tartotta első ülését, amelyen elfogadták az elnökségnek a lej leértékelésére irányuló politikai akciók ellen tiltakozó felterjesztését. Követelik a lej mai árfolyamának fenntartását, egyben a kivitel és behozatal szabadságát gátló rendeletek hatályon kívül helyezését, az export vámjainak eltörlését, a szállítási tarifák egyszerűsítését, a határmenti területek számára speciális kedvezmények bevezetését, követelik még a kontingentálási rendszer azonnali megszüntetését.

A devizák árfolyamai a mai zürichi tőzsdén a következőképpen alakultak: Berlin, nyitás 123.70, zárás 123.32 és fél, Amsterdam 208.50 — 208.45, New-York 3.59 és fél — 3.57, London 16.50 — 16.48, Páris 20.23 és háromnegyed — 20.23, Milánó 27.23 — zárásban változatlan, Prága 15.33 — változatlan, Belgrád 7 — változatlan, Bucuresti 3.08 — változatlan, Varsó 57.90 — 57.80, Bécs 72.75, magánforgalomban 58. Aradi magánforgalom: Pengé kifizetés 25.80, effektív 26 és egynegyed, márka 47, dollár 129, font sterling 595, francia frank 7.50. A többi árfolyamok változatlanok.

Olcso üdülő-utazás a Földközi Tengerre az „Ubena” modern gőzösnön az Afrika vonalon.

1933. október 13. és november 2. között

Utirány: Temesvár-Hamburg-Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genova—Temesvár. Résztvételi-díj: **18.500 lej**, amelybe befoglaltatik a vasuti utazás költsége, a vizum, a tengeri utazás közép (turista) osztályon, beszámítva a legkitűnőbb élelmezést, valamint partraszálláskor valamennyi szebbnél-szebb kirándulás költségei. Az utazás a legkedvezőbb alkalom, a Földközi Tenger szépségeit, a legkényelmesebb módon megismerni:

Felvilágosítást ad és egyúttal információkkal szolgál a

Hamburg Amerika Hajózási R. T.

aradi képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad,

Bulev. Regina Maria 24.

Az utóbbi négy év alatt 16 milliárddal több volt a kivitelünk, mint a behozatalunk

A romániai árucikkek legjobb piacai voltak Anglia, Franciaország, Olaszország, Magyarország és Ausztria

Rendkívül érdekes statisztika jelent meg ma az egyik nagy bucuresti-i napilapban, mely ismerteti Románia négy évi külkereskedelmi forgalmát. A kimutatás szerint 1929—1932. években, tehát négy év alatt,

Románia nyolcvan milliárd 379 millió lej értékű árut és nyersanyagot vásárolt a külföldi államokban és ugyanakkor 96 milliárd 333 millió lej értékű árut és termékeket szállított a külföldre. Az ország négy évi külkereskedelmi mérlege tehát 16 milliárd lej differenciát jelent Románia javára.

A cikk ebből megállapítja, hogy Románia külkereskedelmi forgalma nem volt olyan kedvezőtlen, mint ahogyan egyesek feltüntették. Ez különösen azért érdemel figyelmet, mert az árukongingentálási rendszer 1932. őszén lépett életbe és azóta megromlottak Románia exportlehetőségei, mert majdnem minden ország ragaszkodott a kompenzációs rendszer bevezetéséhez. A cikk szerint Romániának most is megvan a lehetősége ahhoz, hogy nyersanyagát a külföldön értékesítse és olyan iparcikkeket hozzon be annak ellenében, amelyvel nem rontanak belföldi iparunkat.

A kimutatás szerint Angliába 9 milliárd 666 millió lej értékű árut exportáltunk és 6 milliárd 624 millió lej értékű árut hoztunk be. Franciaországba 7 milliárd 835 millió lej értékű vittünk ki és 6 milliárd 271 millió lej értékűt hoztunk be. Olaszországba 9 milliárd 784

millióért exportáltunk és 6 milliárd 716 millióért importáltunk. Ausztriába irányuló kivitelünk értéke 8 milliárd 753 millió lej, behozatalunk 8 milliárd 371 millió lej. Magyarországra 8 és fél milliárd lej exportunk és 3 milliárd 224 millió lej importunk volt. Belgiumba kivittünk 8 milliárd 642 millió lejért és behoztunk 1.8 milliárd lejért. Egyiptomba 4.7 milliárd lej exportunk és 1 milliárd lej importunk, Hollandiába 3.4 milliárd lej exportunk és másfél milliárd lej behozatalunk, Görögországba három milliárdos kivitelünk és csak háromnegyed milliárdos behozatalunk, Jugoszláviába másfél milliárdos kivitelünk és közel félmilliárdos behozatalunk, Spanyolországba 1.2 milliárd lej kivitelünk és csak 161 millió lej behozatalunk volt. Bulgáriába 1.3 milliárd lej exportunkkal szemben csak 122 millió lej volt a behozatal.

A külföld többi összes államaiba a fenti négy év alatt 6 milliárd lej értékű árucikkeket vittünk ki és 1 milliárd 434 millió lej értékűt hoztunk be. *A statisztika adatai szerint a romániai áruk és termékek iránt kompenzációs alapon legkevésbé érdeklődött 1929—1932. közötti években Németország, Csehszlovákia, Lengyelország, az Amerikai Egyesült Államok, valamint Svájc.* A szomszédos Csehszlovákia például csak 6 és fél milliárd lej értékű cikket vásárolt nálunk, mi pedig csaknem 11 milliárd lejért hoztunk be tőle iparcikkeket. Németország 17.9 milliárd lej exportunkkal szemben 20.3 milliárd lej értékű iparcikkeket szállított hozzánk.

Az aradi fafűrészgép-kartell felbomlásának érdekes okai

Ügyvédi közbelépés — A kartellnek nincs gyakorlati jelentősége

Érdekes körülmények között oszlott fel az aradi gépfűrész-kartell, amely már megalkulása óta különböző nehézségekkel küzdött, míg most hivatalosan is kimondta feloszlását. Aradon jelenleg huszonöt gépfűrész működik és ezeknek tulajdonosai közül csak ketten nem léptek be a kartellbe. Minden kartellnek tudvalevőleg alaptörvénye, hogy csak akkor fejthet ki eredményes működést, ha kartellenkívül üzemek már nem léteznek, mert ellenkező esetben a kartell tagjai is kénytelenek a független vállalkozók áraihoz alkalmazkodni. Az aradi gépfűrész-kartell vezetősége minden törvényes eszközt igénybe vett, hogy a kartellenkívül maradt két tulajdonost beépítésre bírja. Ez az akció azonban nem járt eredménnyel, a két tulajdonos — akik közös géppel dolgoztak — nem akart a kartell tagjainak sorába lépni. Később azonban az egyik tulajdonost mégis sikerült megnyerni, aki a gép reális részét eladta a kartellnek. A vezetőség erre érvényesíteni akarta jogait és a gépet, amelyet annak társtulajdonosa egy, a városházával szemben levő ház udvarán helyezett el, el akarták vinni. A társtulajdonos tiltakozott ez ellen és ügyvédet kért fel a közbelépésre. Az ügyvéd felvilágosította a kartell vezetőséget, hogy eljárásuk elhibázott. Az intervenció eredményeképpen a kartell lemondott a gépről, ugyanakkor azonban a vezetőség elhatározta a kartell feloszlását azzal az indoklással, hogy addig, amíg kartellen kívül is működik gép, a kartellnek gyakorlati jelentősége nincs.

= Gyémántkőszőrüldét kap Sopron. Sopron városhoz egy magyar származású bécsi ékszerész azzal az ajánlattal fordult, hogy — kedvezmények ellenében — gyémántkőszőrüldő üzemet létesít Sopronban. A városi bizottság úgy határozott, hogy a szokásos kedvezményt, az olcsó villanyáramot és a lakást az ajánlattevőnek megadja.

= 160 millió pengős francia ajánlat a Duna—Tisza-csatorna kiépítésére. Budapestről jelentik: A tiszai Széchenyi-émlékhajózás újból az érdeklődés előterébe állította az Alföld megoldásra váró problémáit és ezek között elsősorban a Duna—Tisza-csatorna megépítésének tervét. A csatorna megépítési költsége 160 millió pengő és a kormány előtt komoly ajánlat van a francia tőke részéről, amely hajlandó a befektetést és a kockázatot megfelelő koncesszió ellenében vállalni. Az építkezés körülbelül nyolc évig tartana és ez idő alatt munkához jutnának a kubikos munkások tízezrei. Gazdasági körökben nagy érdeklődéssel várják a döntést.

= A vendéglősök nagyváradi kongresszusa tegnap befejezte ülészeit. A kongresszuson kinos feltűnést keltett, hogy az elnök magyar nyelven nem üdvözölte a megjelenteket és hogy azon csak román beszédek hangzottak el. A kisebbségi delegátusok az elnök tapintatlansága miatt már az első nap délutánjától távol tartották magukat a kongresszustól. Az ülésen foglalkoztak az új bélyegtörvény által kötelezővé tett könyvvezetés kérdésével, valamint a súlyos bélyegjeltekekkel, amelyek újabb terhet rónak az üzemekre és megdrágítják a fogvasztást. A kongresszus elhatározta, hogy sürgős memorandumot kéri a törvény sérelmes intézkedéseinek kiküszöbölését. Ezek után a szeszmonopóliumról és a kimérésekről szóló törvényt bírálták. Szirmai Károly főtitkár foglalkozott az engedély nélküli monopolszesz árusításának, a termelői italmérési engedélyeknek, a falusi italmérésnek, a taxáknak, a vendéglői italmérések korlátozásának, a vásárnap délelőtti árusításoknak és az italmérési jogok öröklésének kérdésével. A kongresszus megbizta az elnökséget, hogy a vendégipar reformjavaslatait emlékiratba foglalja és a kormány elé terjessze. A kongresszuson megjelent Masuchi ipari és kereskedelemügyi vezérfelügyelő, aki hosszabb beszédet tartott és megígérte, hogy a vendégipar akcióját saját hatáskörében is a legmelegebb támogatásban részesíti.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti: 13: Tözsdei és vízállásjelentés. Utána zenekari hangverseny. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene. 18: Rádió-zenekar hangversenye. 19: Hírek. 19.15: Rádió-zenekar hangversenye. Műsor: Schubert—Berthé: Három a kislány, egyveleg. C. Cui: Két mintatúr. R. Frim: Bölcsődai. E. E. Enberg: Idilli. Provanzino: Vidám keringő. 20: Felolvasás. 20.40: Rossini: A szevillai borbély, opera 3 felvonásban. Utána zenekari hangv. közvetítése. — Budapest L. 7.45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Lengyel történetek. 2. Virágénekeinkből. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Országos Postás Zenekar. 2.30: Eugen Stepat orosz balalajka zenekara. 4.40: A rádió diákfélfőrája. Népünnepek Amerikában. 5: Udvari élet a magyar lovagkorban. Dr. Voigt Ede előadása. 6: Virány László szalonzenekara. 7: Dr. Asztalos Miklós előadása. 7.30: Columbia gramofonlemez. 8.15: Gyöcsirő tanfolyam. 8.45: Hubayest. 11.25: Károlyi Gyula zongorázik. 12.05: Garay György jazz zenekara. — Bécs. Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.35: Gyermekek rádiót játszanak. 18.15: Kopetsnik Stefi Schumann, Schubert, és Brahms dalokat énekel. Pacher Zdenka zongorázik. 20: A bécsi szimfonikusok és Schullhoff zongoraművész hangversenye. 21.50: Bécs és az erdősegei. A rádiózenekar és Hoffmann Ferenc tenor hangversenye. 23.25: Táncczene a Palmhof kávéházból. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 12.20: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17.30: Davidovics népdalénekes estje. 18: Gramofon. 20: Rádiózenekar. 23.30: Cigányzene. — Berlin. 17.35: Katonazene. 21.50: Zilcher: H-módi zongoraverseny. 22.25: Reger: Változatok és egy fuga Mozart-tómára. 23: Hírek. Majd éjfélig táncczene. — Kassa. 12: Gramofon. 12.55: Gramofon. 13.30: Szalonzenekar. 14.35: Gramofon. 15.50—16.55: Rádiózenekar. — Langenberg. 18: Táncczene. 18.30: Ujritmusu dalok. 21.05: Tánccok mindentéle formában. — Prága. 18.45: Gramofon. 19.15: Gramofon. 21.40: Rádiózenekar. — Róma. 18.15: Simonetti Adalbert hegedű. Sosa szoprán és Fonti bariton énekel. 21.15: Kívánsághangverseny. 22.15: Martini: Balletzene. Utána Livt tenorista ártákat ad elő. — Svájc. Aleman adó. 18.30: Katonazene. 20.20: Magyar dalok lemezek. 21: Cserkészek benyomással a gödöllői nemzetközi táborról. 21.30: Rádiózenekar. 22.10—23.15: Kamarazene. — Varsó. 17: Jazz. 18.15: Szoprán és bariton dalok. 19.35: Gramofon. 21: Szimfonikus hangverseny. 23: Táncczene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 16.

Bukarest. 18: Sibiceanu zenekar. 19.15: Sibiceanu zenekar. 20.20: Hangszeres zene lemezek. 21: Az Amza-templom énekkara. 21.45: Fanica Luca zenekara. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Poládor—Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Időszerű anyag. 2. Az egészséges ruházatkodás. (Felolvasás.) — Közben: Gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Halász-Fischer Anna hegedű. Kenyeres Zoltán énekel. zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.30: Az államrendőrség zenekara. 5: A Rádióélet meseórája. 6: A modern pentaton tréningje. Petneházy Imre előadása. 6.30: Bura Sándor és cigányzenekara Radics Lajos tárogatószámaival. 7.30: Mit üzen a rádió. 8: Odcon—Parlophon gramofonlemez. 9.05: Operettelőadás a stúdióból. A Gyurkovics-fiúk. Operett 4 felvonásban. Herczeg Ferenc regényéből írta és zenéjét szerezte Farkas Imre. Majd Horváth Rezső és cigányzenekara az Enke-kávéházból. László Imre énekszámait. — Bécs. 11: A gráci árumintavásár megnyitása; helyszíni közvetítés. 12.30: Alpesi zene gramofonon. 13: Az állatalanok zenekara. 17.05: Az építőmunkások énekkara. 18.10: Gramofon. 18.10: Gramofon. 19.15: Straus Oszkár-est. 21.30: Bellini: A kalóz, kétfelvonásos opera közvetítése Turinból. — Berlin. 17: Szórakoztató és táncczene. 18.30: Küstrin; mikrofontriport. 19: Brahms: Négy balлада zongorán. 19.20: Zenét tájképek. 21.05: Tarka alpesi est. 23: Hírek, majd 2-ig: Szórakoztató és táncczene dalokkal. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 18: Josics Dobrovoje népdalokat énekel. 20: Gramofon. 21.30: Hangjáték. 22: Leoncavallo: Bajazzók, opera. 23.15: Cigányzene. 24: Gramofon. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 14.50: Gramofon. — Ljpcso. 13: Déli zene. 14.30: Köm déli zenéje. 16: Hangszer-négyes. 22.15: Operetttrézetek. — Mor. Ostrava. 12.05: Pozsony. 13.35: Fuvós katonazene. 15.50: Déli-utáni zene. 18.45: Gramofon. 19.25: Harmonikajáték és citeratrió. — Róma. 18.15: Olasz könnyű zene. 21.15: Gramofon. 21.45: Bellini: A kalóz, kétfelvonásos opera. — Svájc. Aleman adó. 18: Parasztenekar. 18.30: Gramofon. 20: Zürichi harangszó. 20.30: A svájci szinpadok opera. és operettjátéktervéről gramofonnal. — Varsó. 17.30: Gramofon. 18.15: Könnyű zene. 19.35: Rossner Z. hegedű. 21: Könnyű zene dalokkal. 22.30: Rawczewicz zongoraművész Chopin műveket ad elő. 23: Kávéházi táncczene.

Városi és községi tűzoltóságok! **Kendertömlőkre** kérjenek ajánlatot **A. Kálmán R.-T.-től Aradon**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Gyermekszerező, rendes asszony házimunkára jó bizonyítványokkal felvétetik. Jelentkezhetni naponta déli 1-3 között: Dr. Kerekes Rózsi, v. Orozy-u. 18.

Jól fizető mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3422

Agilis

helyi ügynökök

szép keresetre tehetnek szert.

Cimkeket az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába kérünk. 3449

Legalább négy középiskolát végzett intelligens egyén inkasszánsnak felvétetik. Lehet nyugdíjas is. Franco-Román Biztosító. 3448

PERFEKT szobaleányt vagy jól fizető mindezt azonnali belépésre keresek, Str. Metianu (Forrai-ucca 14/a. emelet. 3446

LAKÁS.

Tököly-tér mellett, ujonnan átfestve, 8 szoba, elő- és fürdőszobas lakás olcsón kiadó volt Lujza uca 8. sz. alatt.

Két szoba, fürdőszoba, stbből álló lakás kiadó október 1-ra. Bulev. Regele Ferdinand 87. szám. 3445

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tiszta vadász-fajkutya, Spring-Spaniel fehér-fekete, alacsonytermetű, hosszufülű, eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3442

ÜVEGFALAK, kőszárnyu ajtó, vésett falburkolatok eladók Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. sz. 3447

ELADÓ NOI IMASZEK a neolog izraelita templomban. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1793

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, figurális porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, gyári ebédő és futó szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal.

Modern dióhálo és ebédő

ismét kapható a termelőnél, Str. A. Gavra 22. (Csernovics P.-u.)

BLADOK JUTÁNYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3209 **Modern ebédő,** antik szalongszorongóra, rokokó vitrin, oszlopos óra, vitrintárgyak, **perzsaszőnyegek, argamán ebédőszőnyeg,** állólámpák, csillárok, egyes szekrények, konyhakredenc, s.b. eladók. **Aranyat, ezüstöt készpénzért legmagasabb árral veszünk.** Keresünk sürgősen megbízóknak **keleti és hazai perzsaszőnyeget,** zongorát, írógépet, stb. „Ars” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Ortutay-palota.)

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin, 12-es ezüst evőeszköz, ebédő butor, zongorák, tükrök szalonok, Schöberl ágy, asztali villanylámpák, Ziedermayer székek, szekrény, nyest boa, plüsch asztalterítők, perzsaszőnyegek, faragott garnitúrákat stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia 1 (Széchenyi-u.) Neuman-pal

ALKALMI BUTOR VASÁRLÁS: Ebédő 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédő plusz divány, szalon, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, csillárok, kaszszak, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb díszes tárgyak. **Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeget, díszes tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi árral veszünk.** Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett.

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

alkalmas bérházak, üzletházak, magánházak, villák eladók 60.000 lejtől többmillió lejig. 3448 **Petrán-iroda,** Arad, Piata Avram Iancu 16. (Szabadság-tér).

ÜZLETEK.

ÜZLETPANSIÓHOZ Bucarestben Teatrul National közelében 80.000 lei tőkével jó gazdaszöny-társ kerestetik. — Bővebbet írhó Keresztben. 3450

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árák! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Intézeti gallérok, egyenruhák és leányka kabátok legolcsóbban

Menczer

női confectio üzletben kaphatók, Arad, Fischer Eliz-p.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknél szerezhetheti be a legolcsóbban!

Tankönyvek, iskolatáskák, iskolaszerek

a legnagyobb választékban **CULTURA** könyvkereskedésben Fehér Kereszt épület.

Cipőket

legolcsóbban vásárol **ACONIU-nál** Str. Bratianu Minorita-palota.

Legolcsóbban vásárolhat iskolásgyermekének **Ruha-, haj-, cipőkeféket, kézimunka-, uzonna és utazókosarokat** **Krebs & Moskovits** cégnél, Arad, új Neuman-ház.

ISKOLA-harisnyát, szvettert, kötött árut **BARSONY-nál** vehet legjobbat és legolcsóbbat v. Szabadság-t. 18

Iskola- és aktatáska nagyban és kicsinyben legolcsóbban **Jäger Vilmos** büröndösnél szerezhethők be, Str. Marasesti 4. (Kossuth-ucca.)

Pullover, sapka, harisnya, sál, keztyű zsebkendő és trikófóhárnemű, stb. legolcsóbb bevásárlási tórrása **Bittenbinder M.** Str. Eminescu 12. (v. Deák Ferenc-ucca.)

Muzsaj József színházzal szemben öltöny, trenchcoat, télikabát

Kötött áru

és gyermek ruházati cikkek legolcsóbban **Szántó József** cégnél, Színházzal szemben.

Saját kézzel készített **GYERMEK és DIÁK STRAPÁ** **CIPŐK** ugyszintén női- és férficipők az óráz idényre legolcsóbban **Czernóczky Mihály** Str. Eminescu 22. (Deák F.-u.) cégnél.

Legjobban és legolcsóbban vásárolhat **Goldstein Lajos** divatruházában Arad, Str. Bratianu 2. Minorita-palota.

Iskolai harisnyák, szvetterek, gyapju fonalak legolcsóbban **Weisz és Benjamin** cégnél a Megyeházával szemben.

Gyermek patent harisnyát női harisnyát, férfi zoknit, gyermek-, férfi- és női szvettert, selyem kombinét és reformot stb. téll trikó árut legolcsóbban **Bogyó A.** Str. Eminescu 1. (Corso mozi mellett.)

LEGJOBB CIPŐK legolcsóbb árral **DEUTSCH-nál** Neuman palota

Iskolatáskák 45 lejtől, **bőr aktatáskák** 180 lejtől, továbbá pulloverek, harisnyák, keztyűk, zsebkendők, sálak, mindenféle kötött áruk, stb. legolcsóbban **Színházi Versenybazar**

Raktáron tartoz zsebk., fali- és ingaórákat, valamint briliáns, arany- és ezüst árukat a legfinomabb kivitelben, Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árral vesznek vagy újra átcserelek. **Gartner József** órás, ékszerész gtr. Bratianu, Minorita-p.

Legolcsóbban vásárolhat **Friedmann S. József** divatruházában Arad, Str. Metianu 2. **Szövet, selyem és keletgyék** óriási választékban!

Fogkefék, szappanok, fogpaszta feltűnő olcsó árakban, diákoknak külön kedvezmények **Drogeria City** E. Zeiner Minorita-palota.

PAPP-né kalapszaloniája Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. a legújabb párisi modell kreációk megérkeztek. Nagy választék. Olcsó árák.

Intézeti **kabátok, ruhák** „LYONÉ” cégnél legolcsóbban beszerezhető, Bul. Reg. Maria 2-4. Pénzügyigazgatósággal szemben.